

Khi cha mẹ có thể làm được việc nới lỏng quản lý thực sự, cũng chính là khi con bắt đầu độc lập thực sự.

NÊN TẠO CHO CON NHỮNG BUỚC NGOẶT PHÙ HỢP

Người sáng lập Tập đoàn Rockffeller Mỹ chỉ có một đứa con trai. Có một lần ông dang hai cánh tay, bảo con trai đứng trên cái ghế nhảy xuống với mình. Đứa con nghe thấy tiếng hoan hô của bố, vui vẻ nhảy xuống. Nhưng ông nhanh chóng thu hai cánh tay lại, đứa con bị ngã trên sàn nhà. Đứng trước đứa con trai sợ hãi, ông nói với con trai hàm ý sâu xa: Trên con đường đi của cuộc sống, cái gì cũng có thể xảy ra.

Ở đây cách làm của Rockffeller mặc dù hơi quá nhưng ông đã giúp con hiểu và chấp nhận bước ngoặt, cách tạo ra bước ngoặt trong cuộc sống hàng ngày này, đáng để chúng ta lấy làm gương. Muốn con có thể đối diện chính xác với bước ngoặt, thì phải để con nắm được cách đối ứng với bước ngoặt.

Muốn con có thể xử lý chính xác những bước ngoặt, trước tiên phải bồi dưỡng lòng hiếu thắng cho con, đây là bước đầu tiên giúp con cái giành được những thành công, cũng là cơ sở và khởi điểm của “giáo dục bước ngoặt”.

Việc bồi dưỡng tính vươn lên cho trẻ, cần các bậc cha mẹ kích thích sự tự tôn và tự tin của con

trong cuộc sống hàng ngày; Đối với những đứa trẻ được khích lệ nhiều, chúng thường xuyên cảm nhận được thành công của mình, nếm trải niềm vui của thành công; Nói lỏng quản lý để sức tham gia của trẻ có thể bắt kịp với thực tiễn, sẽ cho phép trẻ được tự do tìm tòi khám phá.

Phải tạo cho con những tình huống bước ngoặt vừa phải, tăng cường sức chịu đựng của chúng. Bước ngoặt đối với mỗi người đều khó tránh khỏi. Nhưng trong những tình huống chuyển ngoặt giống nhau, cảm giác chủ quan cá nhân lại không giống nhau. Đối với đứa trẻ này do hoàn cảnh cấu thành bước ngoặt, đối với đứa trẻ khác lại không nhất thiết phải cấu thành bước ngoặt. Nguyên nhân hình thành sự khác biệt này, chủ yếu có liên quan đến sức chịu đựng với bước ngoặt, cũng tức là cá nhân thừa nhận hoàn cảnh tác động hoặc trải qua khả năng chuyển ngoặt. Tăng cường khả năng kiềm chế là mấu chốt của giáo dục chuyển ngoặt, và để thực hiện điểm này, cần ý thức được việc tạo ra một số hoàn cảnh chuyển ngoặt vừa phải cho con trong thực tiễn cuộc sống hàng ngày, dạy con cách chịu đựng và chấp nhận sự chuyển ngoặt trong học tập và cuộc sống.

Kỳ thực dường như không có ai đủ may mắn để cả đời sống trong phòng, trong thế giới của con người luôn có sóng gió, bạn không thể đóng vai là

cái cảng tránh gió cho con mải, bảo vệ con khỏi những tổn thương. Vậy thì làm cha mẹ nên đóng vai trò gì?

Bạn có thể là người đưa ra những thách thức, cũng có thể là người giúp con đối diện với thử thách, hoặc làm bến nghỉ cho con khi chấp nhận thách thức.

Đừng lo lắng quá cho con trước mỗi lần thất bại để mải mải con không vươn lên được. Ở sâu trong tâm trí mỗi con trẻ, đều có một “hệ thống tự trợ giúp”, trong quá trình xử lý chuyển ngoặt, tự đưa trẻ sẽ tiếp nhận những cách giải quyết đa dạng.

Điều này chính là vốn liếng tương lai mà những bước chuyển ngoặt đem lại cho trẻ, nó có thể khiến trẻ từng bước ứng phó với sóng gió từ dễ dàng đến phức tạp.

Cho dù có lần nào thất bại, trẻ cũng biết đứng dậy chiến đấu tiếp, thậm chí khi nào hiểu rõ nên tiếp tục cố gắng, khi nào có thể bắt đầu lại.

Hiểu biết như thế mới là điều đáng quý ở đứa trẻ chân chính.

Con chim ưng nhỏ trải qua biết bao gió mưa mới có thể sải dài đôi cánh bay cao. Con bạn cũng vậy, chỉ có trải qua bước chuyển ngoặt mới có thể mỉm cười trong tương lai.

GIÚP TRẺ TIN RẰNG: MÌNH KHÔNG KÉM HƠN NGƯỜI KHÁC

Tự tin là khởi điểm của thành công, là yếu tố tiên phong. Cha mẹ nên để cho con ngay từ nhỏ nhìn thấy sở trường của mình, để chúng tin tưởng vào bản thân rằng: “Mình không ngu hơn người khác”, “Những việc người khác có thể làm được thì mình cũng có thể làm được”. Trẻ xây dựng được quan niệm này sẽ có tính độc lập rất cao, và sớm đạt được những thành tích bằng chính nỗ lực của bản thân.

Lòng tự tin là một phẩm chất quan trọng của con người. Nó được xây dựng trên cơ sở của ý thức trưởng thành của mỗi cá nhân, là nội dung quan trọng của tinh thần tự chủ. Người có lòng tự tin cao, tin tưởng vào khả năng của mình, không chỉ dựa vào sự giúp đỡ của người khác, xác định và tin tưởng mình nhất định sẽ làm được bằng chính sự nỗ lực của mình. Bởi vậy lòng tự tin là điều kiện cần thiết để đạt được những thành tựu trong sự nghiệp của một con người.

Lòng tự tin của trẻ được hình thành như thế nào?

Lòng tự tin của trẻ được hình thành trong cuộc sống thực tiễn thông qua những trải nghiệm của bản thân và sự giáo dục phù hợp. Trẻ thơ đến với thế giới này, không hiểu về mình và môi trường xung quanh, chúng chỉ tích lũy được những trải nghiệm của thành công hay thất bại

through qua hoạt động, thực tiễn mới có thể nhận thức được năng lực của mình. Bởi vậy cha mẹ nên khích lệ chúng thử sức xem sao.

(1) Không nên tuyên truyền thái độ tiêu cực.

Không nên nói: “Con làm còn sớm”. Con luôn thích nóng lòng muốn thử, làm một chút việc vượt quá khả năng của mình. Chân của một đứa trẻ chưa đủ dài để đặt lên bàn đạp nhưng vẫn muốn thử đi xe; từ trước đến nay chưa xuống nước bao giờ nhưng chúng vẫn nhảy vào trong bể nước để chơi, chúng ta nên xử lý chúng thế nào đây?

Không nên phủ nhận hành động muốn thử khả năng của con, nói câu “Con làm còn sớm”, đã vô tình làm tổn thương lòng tự tin của con, điều này cũng tương đương với việc dội nước lạnh lên sự trưởng thành của con. Tại sao chúng ta không để cho con làm thử một số việc theo cách của chúng?

Con không biết đi xe đạp, bạn có thể giúp con, để con đặt chân lên bàn đạp rồi đẩy xe chạy, lần đầu tiên thử nghiệm một chút cảm giác thú vị của việc “đi xe đạp”; bạn có thể mua cho con một chiếc xe đạp nhỏ có bánh đỡ hai bên, sẽ có một ngày con bạn sẽ tập đi xe được. Con muốn bơi, có thể đưa cho con một chiếc phao cứu hộ, để cho con đùa chơi trong nước, làm những động tác bơi, trẻ sẽ vui mừng kêu lên: “Mẹ, con biết rồi!”. Con bạn đã thực hiện được mong muốn của mình, thì sẽ tăng

thêm một phần tự tin. Đây sẽ là một bước khởi đầu tốt đẹp trên con đường đời của con!

(2) Hãy khích lệ tính mạo hiểm ở trẻ (nếu có).

Con người nên có những tò mò, theo đuổi. Điều này được bắt đầu từ việc bồi dưỡng tính độc lập và tính tự chủ từ nhỏ. Con cái vốn không hiểu, chúng thích mạo hiểm, chơi những trò chơi nguy hiểm, tinh thần tích cực tìm tòi khám phá và lòng tự tin chính được nảy sinh từ đây. Cha mẹ không nên suốt ngày lo lắng mà quát mắng: “Cái đó không được! Nguy hiểm quá!”. “Làm cho cha mẹ sợ quá, không được làm nhé!”. Như vậy những thể nghiệm mới của trẻ sẽ bị chìm tắt. Chúng ta nên để cho trẻ thử một chút nếu không muốn trẻ trở thành kẻ nhút nhát.

Việc giáo dục trẻ tại Mỹ rất chú ý để trẻ thể nghiệm các loại cảm giác trong các hoạt động, đặc biệt là những hoạt động mạo hiểm. Tại Mỹ trong những lớp nhỏ của nhà trẻ, khi chơi xếp hình, cô giáo khích lệ những đứa trẻ hai tuổi tạo nguy hiểm bằng cách mang từng miếng ghép chất cao lên, cô giáo cho rằng, sự tự tin của trẻ chính là ở sự kích động mạo hiểm và sự thể nghiệm qua thất bại.

(3) Dũng cảm khắc phục khó khăn.

Trẻ luôn muốn gây dựng sự tự tin từ việc không ngừng khắc phục khó khăn. Cường nhìn thấy trong sân chơi những đứa trẻ lớn hơn đang

vui vẻ chọn trò chơi “xe đồ”, nó rất thèm. Mẹ khuyên nó ra chơi, nó ngần ngại nói: “Con không biết”. Với sự cổ vũ của mẹ, nó căng thẳng ngồi lên xe, xe chạy rất nhanh, chỗ nào cũng đậm, Cường mặt đỏ lên, dùng tay nắm chặt vô lăng. Sau khi trò chơi kết thúc, mặt Cường rạng ngời, nói với mẹ: “Con biết rồi, con vẫn muốn chơi!”. Cường đã khắc phục được những nỗi sợ trong lòng, đã trở nên có lòng tin.

Một người bạn nói, anh ấy xem đua ngựa ở Mỹ, nhìn thấy một con bò đeo rất nhiều đồ chơi trên mình, đi lại trên khán đài. Người chủ trì tuyên bố, những em bé muốn lên đây lấy đồ chơi, chỉ cần cầm được đồ chơi là đồ chơi thuộc về mình, ngoài ra còn có giải thưởng. Vừa dứt lời trong số khán giả bước ra mấy chục em bé, mà cha mẹ bọn trẻ ngồi đó cũng không hề ngăn cản. Rất nhiều đứa trẻ thể hiện sự dũng cảm, mưu trí khi lấy được đồ chơi trên con bò đã nhận được sự cổ vũ của cả khán đài.

Con cái đã tạo dựng được dũng khí và lòng tự tin trong việc khắc phục hàng loạt những khó khăn. Tinh thần tiến thủ tích cực, không sợ khó khăn nguy hiểm là do cha mẹ đã dũng cảm khích lệ và nới lỏng quản lý để bồi dưỡng thành.

(4) Tuyên truyền ý thức tích cực.

Hãy nói với con: “Con có thể...”. Sự tín nhiệm và đánh giá của cha mẹ với con cái có ảnh hưởng

to lớn đối với việc tạo dựng lòng tin của trẻ. Kinh nghiệm của trẻ rất hạn chế, sự tự tin của trẻ bước đầu được xây dựng trên phản ánh của người khác. Nếu đưa trẻ cho rằng mình ghét cái này, người khác thích cái kia và mỗi người sẽ có khả năng nhất định, thì nó sẽ biết tiến lên phía trước, tràn đầy tự tin với bản thân. Điều đó cha mẹ nên mỉm cười, tán thưởng để khích lệ con. Khi con làm chiếc diều gió nhưng mãi vẫn không làm được, bạn hãy nói rằng: “Con có thể làm được, hãy thử làm lại một lần nữa xem sao?”. Nhưng đừng có trách con: “Tại sao con làm mãi mà không được?”. Nếu bạn cho rằng con làm không được, con có lẽ sẽ không làm được thật. Chỉ với sự khích lệ của bạn, diều mới bay lên cùng tiếng cười của con.

(5) Coi trọng mỗi thành tích của con.

Cho dù dạy con làm việc gì cha mẹ đều phải tạo điều kiện cho con đạt được thành công, thể nghiệm được sự vui vẻ của thành công, nó sẽ dốc toàn bộ nhiệt tình và sự thông minh tài trí để giành những thành công mới. Bé ba tuổi đã thích vẽ tranh, cha mẹ đem tranh của bé treo lên tường, tán dương bé: “Vẽ rất đẹp!”. Mẹ đưa bé vào học lớp mỹ thuật. Sau này tranh của bé được đăng báo, được gửi đi triển lãm ở nước ngoài, bé Bé sau này đã trở thành một họa sĩ nhí.

Đồng thời, khi cha mẹ lựa chọn mục tiêu cho con, nhất định phải phù hợp với khả năng của chúng. Sự việc quá phức tạp, thất bại liên tiếp, sẽ khiến cho con nảy sinh tâm lý nhút nhát, tự ti mất đi niềm tin vào khả năng của mình. Tâm lý học gọi đó là “Không có hỗ trợ học tập”, tức là bất lực trước khó khăn, sợ khó khăn, thiếu khả năng cạnh tranh, không muốn bô ra nỗ lực và thử nghiệm nhiều hơn.

Giúp con xây dựng niềm tin là một bí quyết để con nhanh chóng trưởng thành, tự tin để có thể vượt qua bất cứ khó khăn nào.

KHÍCH LÊ TRẺ MẠNH DẠN

Một nhà văn Nga đã viết một câu chuyện như sau:

Một lần, có một gia đình gồm cha, mẹ, Tulia học lớp năm và Xasa bốn tuổi vào ngày nghỉ đã đi vào rừng chơi. Trong rừng phong cảnh thật đẹp, cha mẹ chỉ cho các con nhìn những chùm hoa lan chuông nở trên một khu đất hoang trong rừng.

Khu đất hoang chạy dọc theo những bụi hoa tường vi đang nở hoa màu phấn hồng, mùi thơm phả vào. Cả nhà ngồi bên những hàng cây cạnh đó. Bố đang xem một cuốn sách hay, đột nhiên có tiếng sấm, lác đác mấy giọt mưa, sau đó mưa như trút.

Tulia đưa áo mưa của mình cho mẹ, dường như cô bé không sợ ướt.

Xasa hỏi:

- Mẹ, Tulia đưa áo mưa cho mẹ, mẹ lại đưa cho con mặc, mọi người sao lại làm như vậy?

- Mỗi người đều nên bảo vệ những người yếu đuối hơn. Mẹ trả lời.

- Vậy thì, sao con không bảo vệ được bất cứ người nào? Xasa hỏi, có nghĩa con là người yếu đuối nhất?

- Nếu như con không bảo vệ được ai thì con chính là người yếu đuối nhất! Mẹ cười nói.

Xasa đi về hướng bụi tường vi, mở phần dưới áo mưa ra che lên những bông hoa tường vi màu phấn hồng. Kéo nước mưa chảy xuống hai bên bụi hoa tường vi, bông hoa mỏng mảnh trước gió mưa. Bởi nó còn non nớt mềm mại quá, không có chút khả năng tự vệ nào.

- Bây giờ con không còn là kẻ yếu đuối nhất rồi chứ mẹ? Xasa tự hào nói.

- Đúng vậy, bây giờ con là người mạnh, là người dũng cảm rồi! Mẹ trả lời Xasa như vậy.

Một đứa trẻ bốn tuổi mới hiểu biết nhưng còn non nớt, giống như Xasa trong câu chuyện lại không muốn thừa nhận mình là người yếu đuối. Đây chính là sự tự tôn và tự cường của trẻ.

Phần lớn cha mẹ của những đứa trẻ trong cuộc sống thực tiễn lại không hiểu được ý thức này của con cái. Họ chăm sóc và yêu thương con quá mức, cái này làm cho, cái kia cũng làm cho. Kỳ thực đây

chính là sự thiếu tin tưởng con trẻ, làm tổn thương lòng tự tôn của con. Những ông bố bà mẹ này chỉ xem con như một bộ phận của cơ thể mình, mà không xem con là một người khác hoàn toàn độc lập về nhân cách.

Cùng với quá trình phát triển của trẻ, mô phỏng cách làm theo người lớn, qua đó sự tự tin sẽ hình thành. Trong cuộc sống, học tập và hoạt động từng bước hiện ra sự tự tôn giản dị. Cha mẹ phải chú ý phát hiện sự tự tôn và tôn trọng lòng tự tôn của trẻ.

Trong cuộc sống gia đình, do người lớn không nhẫn nại, thấy trẻ gây phiền phức, thường có những lời trách mắng vô lý, điều này sẽ làm thay đổi lòng tự tôn của trẻ.

Con học hát a..., bố không chịu được liền nói: “Con đừng có hát nữa, ôn ào quá!”.

Con học vẽ con gấu, bố không thích chút nào liền nói: “Đây mà giống gấu à? Vẽ giống chó rồi!”.

Con đưa cho cha mẹ xem bài thi được 9 điểm, người bố lạnh tanh nói: “Được có 9 điểm, không được 10 điểm mà cũng gọi bố xem à?”.

Hai bố con chơi cờ, người bố nói: “Con thua rồi, vẫn không bằng bố”.

Con chủ động giúp mẹ rửa bát, cọ xoong, mẹ chẳng có chút thiện ý nào càu nhau: “Đừng làm nữa, đừng làm mẹ bận thêm!”.

Những lời nói kiểu như thế, người lớn có thể

không hề ý thức gì, nhưng đối với con lại tạo thành một vết thương trong tâm hồn, nhẹ thì làm giảm đi lòng tự tôn và tự tin của trẻ, nặng thì tạo thành tâm lý chán nản của trẻ, điều này chẳng phải sẽ rời xa tâm nguyện mong con thành tài của cha mẹ sao?

Để trẻ dùng cảm đối mặt với tất cả là mẫu chốt giúp trẻ tự cường tự lập.

DẠY TRẺ NÂNG CAO Ý THỨC ĐỘC LẬP

Rất nhiều gia đình chăm lo quá mức tới trẻ, lấy đi của trẻ bất kỳ cơ hội và nghĩa vụ làm việc nhà của trẻ khi ở nhà.

Theo kết quả điều tra cho thấy, mức độ lao động ở nhà của trẻ em Trung học, Tiểu học tại thành phố rất thấp khiến người khác phải giật mình. Điều tra đã cho thấy, gần 60% trẻ học cấp Trung học, Tiểu học ở thành phố ngủ dậy không gấp chăn màn; 70% không đổ rác, cũng không quét nhà; 80% không rửa bát, không giặt quần áo; 90% không rửa rau, nấu cơm. Còn có một số học sinh Trung học, Tiểu học không hề làm một công việc gì khi ở nhà, cá biệt có trẻ đến sách vở cũng cần cha mẹ sắp xếp hộ.

Có phải trẻ em bây giờ thật sự lười, không muốn làm việc nhà như vậy không? Thật ra không phải vậy.

Kết quả điều tra nằm ngoài dự đoán của mọi người: Có 82% học sinh cấp Trung học, Tiểu học tỏ ra muốn làm việc nhà; 36% số học sinh cho rằng làm việc nhà rất vui, nó như là một thú vui.

Những cha mẹ chiêu chuộng con thường làm hết toàn bộ công việc nhà, khiến cho trẻ không những không biết làm việc nhà, mà đáng sợ hơn là chúng đã hình thành một thói quen “Há miệng chờ sung”, cho rằng người khác làm mọi việc cho mình là đương nhiên, mà không biết mình cũng có nghĩa vụ, trách nhiệm quan tâm và giúp đỡ người khác.

Năng lực sống độc lập kém là vấn đề phổ biến đang tồn tại của trẻ em nước ta hiện nay. Tìm nguyên nhân đa số đều rơi vào các gia đình có ít con. Thật ra ở các quốc gia phát triển phương Tây, rất nhiều gia đình cũng có con một, nhưng thái độ đối với con cái của họ lại khác xa với các bậc cha mẹ ở nước ta. Có thể thấy ở đây còn một vấn đề về quan niệm giáo dục trong gia đình.

Để thay đổi tình trạng con ỷ lại vào cha mẹ, hiểu được những khó khăn và nỗi khổ của cha mẹ, trong tương lai sẽ thích ứng hơn được với xã hội, cha mẹ không nên quá chiêu chuộng con, hãy tạo cho trẻ một số cơ hội, để chúng thử tự làm chủ bản thân.

Hoạt động tự làm chủ một ngày có thể sắp xếp vào ngày nghỉ, hoặc vào cuối tuần. Hãy dự tính

và lên kế hoạch cho các hoạt động và sinh hoạt của trẻ ngày hôm sau, sau đó bắt đầu từ lúc thức dậy sáng hôm sau, đều do trẻ nắm quyền và chỉ huy tổ chức việc nhà và các hoạt động khác trong một ngày. Cha mẹ tăng cường phối hợp với sự chỉ huy của trẻ, cần bao nhiêu tiền, mua thức ăn gì, đi đâu chơi, bắt xe nào, đi đường nào, đều do trẻ lên kế hoạch; cha mẹ cần nghỉ tay, tin tưởng và không can dự gì. Dù trẻ sắp xếp không thật hợp lý lắm, cũng không nên phủ định ngay lập tức, mà đợi tới ngày hôm sau sẽ cùng trẻ tổng kết lại, đầu tiên để chúng đưa ra ý kiến sửa đổi, sau đó mới bổ sung. Con sẽ rất hứng thú đối với những hoạt động như vậy, sẽ rất nhiệt tình, có trách nhiệm, những niềm vui cha mẹ thu hoạch được khi để con tự làm chủ một ngày nhất định sẽ ngoài dự đoán của bạn.

Ý thức tự lập là hành trang sống quý giá của mỗi con người. Cần làm cho trẻ hiểu được: Cha mẹ không thể suốt đời ở bên cạnh để luôn chăm lo cho chúng.

NÊN CÓ BIỆN PHÁP ĐÚNG ĐẮN VỚI TRẺ HAY CÃI LẠI CHA MẸ

Mẹ của Minh nói, gần đây không hiểu sao Minh trở nên kiêu căng, vô lễ, rất hay cãi lại. Khi họp phụ huynh, giáo viên nói rằng Minh cũng có thái độ như vậy đối với thầy cô.

Vậy điều gì đã làm cho trẻ trở nên kiêu căng, vô lễ? Trong những tình huống thông thường, chúng làm như vậy là để gây chú ý, lời nói làm người khác cảm thấy giận dữ sẽ khiến trẻ có cảm giác tự tôn.

Tuy nhiên, không phải tất cả những cử chỉ thô lỗ của trẻ đều bị coi là hành vi coi thường cha mẹ. Khi cách nghĩ của con cùng những quy định và quyền uy của cha mẹ nảy sinh xung đột, chúng nhất định sẽ thấy thất vọng. Khi bạn bắt trẻ làm việc mà chúng không hề thích làm, hoặc hạn chế những hành vi của trẻ, bạn nên cho phép chúng có vài câu không vừa ý hoặc một chút vùng vằng.

Đối với những hành vi ngạo mạn, vô lễ nghiêm trọng của chúng thì không nên coi như không biết. Những kinh nghiệm dưới đây, có thể hạn chế trẻ cãi lại cha mẹ xuống mức thấp nhất có thể.

(1) Dạy trẻ biết biểu hiện hành vi đúng đắn.

Khi cha mẹ tôn trọng trẻ, tôn trọng người khác, con mới có thể tôn trọng cha mẹ, tôn trọng người khác. Nếu như cha mẹ thường xuyên hạ thấp đồng nghiệp, con trẻ, hoặc bạn bè thì chẳng khác nào bạn nói với chính con mình, những lời độc ác làm tổn thương người khác chẳng có gì là không tốt. Thậm chí ngay cả đứa bé mới học nói, nghe thấy người lớn thường nói những gì, chúng cũng học nói theo. Trong cuộc sống hiện tại, chúng ta thỉnh thoảng nghe được những đứa trẻ còn rất

nhỏ mà miệng nói toàn những lời bậy bạ, thử nghĩ xem, cha mẹ của những đứa trẻ này liệu có phải là những người không nói tục, chửi bậy không? Vì vậy, làm ông bà cha mẹ, bạn nên lấy mình làm gương, làm một người văn minh, hơn nữa khi con bắt đầu biết nói, phải dạy chúng nói: “Xin mời”, “Cảm ơn”, “Xin lỗi” và “Xin làm ơn”.

Một trong những cách có hiệu quả khi dạy trẻ biểu hiện hành vi đúng đắn, đó là khi ngôn từ, hành vi của trẻ phù hợp với mong muốn của bạn thì hãy cổ vũ trẻ. Cỗ vũ là một danh từ của tâm lý học, nó chỉ sự khẳng định và khen thưởng đối với mỗi hành vi của người hoặc động vật, làm cho hành vi này được củng cố và ủng hộ. Khi con tuân theo sự dạy bảo, ngoan ngoãn nghe bạn đọc thơ, hoặc nói chuyện với bạn một cách lễ độ, hãy khẳng định và tán dương trẻ. Khi con gặp phải chuyện không vừa lòng, bạn nên cổ gắng khống chế hành vi và ngôn từ của mình, bạn có thể nói với trẻ những lời đại loại như: “Mẹ biết con rất thất vọng vì vừa rồi chúng ta phải rời khỏi nhà thi đấu, nhưng mẹ rất cảm ơn con đã hợp tác. Böyle giờ, chúng ta có thể đi ăn ở nhà hàng Mc.Donand rồi”, bạn thật sự cảm ơn những biểu hiện đáng khen của chúng.

(2) Có những phản ứng kịp thời.

Khi trẻ cãi lại, lập tức cần cho trẻ một thông tin rất rõ ràng rằng: Những lời mà trẻ nói ra và ngữ điệu chúng nói làm bạn không thể chấp nhận

được, và không được phép như thế. Bạn có thể nói với chúng những câu như “Trong nhà chúng ta mọi người cần phải tôn trọng nhau. Chúng ta không thể nói những lời như vậy”.

Không nên có những phản ứng quá khích, hơn nữa những điều bạn khiến trách đó là những ngôn từ thô lỗ và những cử chỉ kiêu căng vô lễ của trẻ chứ không phải bản thân trẻ. Bình tĩnh cho trẻ một cơ hội giữ thể diện và sửa lại những lời đã nói một cách kịp thời. Ngoài ra bạn còn có thể dùng những câu nói dí dỏm, hóm hỉnh để làm dịu đi cục diện căng thẳng do trẻ cãi lại gây ra. Ví dụ bạn có thể dùng một ngữ điệu gây hứng để hỏi trẻ “Trong lòng con thực sự muốn nói như vậy sao?”. Khi con bạn sửa lỗi sai, nói chuyện lại với bạn bằng một thái độ tôn trọng, bạn nên cảm ơn cô bé hoặc cậu bé đã làm như vậy.

(3) Nắm bắt được những mạch cảm xúc của trẻ.

Khi trẻ tức giận, lo sợ, thất vọng hoặc cảm thấy mình không được yêu thương, cha mẹ càng phải phản hồi mạnh mẽ hơn. Những tình cảm kích động này sẽ không tiếp tục lâu, do đó cha mẹ nên kiên nhẫn với chúng, đừng nên khi trẻ vừa mới cãi lại đã phản ứng nóng nảy.

Ngược lại, cha mẹ nên bình tâm tĩnh trí giải thích cho trẻ, những lời nói không tôn trọng người khác sẽ khiến người ta cảm thấy bị xúc phạm. Bình tĩnh và ôn hòa giảng giải cho con, những lời

không hay của con sẽ ảnh hưởng xấu tới người khác. Dù con mới chỉ ba tuổi, khi cha mẹ nói rằng chúng làm tổn thương cha mẹ, chúng sẽ ý thức được lỗi lầm của mình.

(4) Lấy lui để tiến, bình tĩnh xử lý.

Khi con cãi lại, nếu cha mẹ chọn biện pháp đối chọi, công kích trẻ một cách phẫn nộ, như vậy chỉ làm cho tình hình xấu đi. Cuối cùng cả hai bên đều không tránh khỏi cuộc cãi vã kịch liệt, kết quả làm cho một gia đình vốn hòa thuận mất đi sự ấm cúng. Những trải nghiệm vài năm trước đây đã khiến tôi thật sự hiểu được điều này. Tôi có ba người con, khi trong số chúng có đứa cãi lại, tôi thường tức giận quát chúng rằng: “Đừng có ăn nói như vậy” tiếp sau là một trận đấm khẩu, cãi vã không ngừng, một gia đình trước đây vốn hạnh phúc và hòa thuận nay bị một bóng đen bao trùm. Tôi còn nhớ sau đó có một lần, khi tôi đang phê bình cô con gái 12 tuổi, nó đã cãi lại, mà tôi lúc đó không thể phản bác lại một lời nào, là vì hôm đó tôi cảm thấy quá thất vọng. Tuy nhiên, điều làm tôi không ngờ tới đã xảy ra sau đó chỉ vài phút. Con gái tôi đã cúi đầu chạy đến trước mặt tôi, thành tâm nhận lỗi với tôi, và nói thẳng bài kiểm tra cuối kỳ của nó không được tốt, chính đó là nguyên nhân thực sự dẫn đến thái độ không tốt của cô bé đối với tôi. Ngay lập tức tôi tha lỗi cho con, và còn nói tôi sẽ giúp nó vượt qua những khó khăn trong học tập.

Bạn không cần phản ứng một cách phẫn nộ, ngược lại, bạn có thể nói: “Dường như con rất thích tranh luận, hơn nữa thường thích nói dài dòng, nhưng ta không có thời gian chơi trò này với con”. Sau khi trẻ đã bình tĩnh lại, hãy nói chuyện một cách thực sự về nguyên nhân khiến chúng cảm thấy bức bối, hãy giúp chúng tìm được cách tốt nhất để trút bỏ bức xúc trong lòng mình.

Khi trẻ cãi lại cha mẹ sẽ gây nên nỗi bức xúc giữa hai người, bạn nên nhận thức đầy đủ về tính nguy hại của nó, và phải xem xét kỹ càng. Hãy để trẻ nhìn thấy một tấm gương tốt, đừng tranh cãi trực tiếp với trẻ, để trẻ được thường xuyên trút bỏ tâm tình của mình. Tất cả những đối sách này đều có ích cho việc bạn và trẻ tìm được cách thức giao lưu lành mạnh, tốt đẹp hơn giữa hai bên, làm vững chắc hơn sợi dây liên kết giữa các thành viên trong gia đình, để gia đình tràn đầy không khí hòa thuận, tiếng cười, hạnh phúc và sự ấm áp.

Khi trẻ có hành vi cãi lại cha mẹ, biểu thị trẻ có chủ kiến của mình, cha mẹ không nên phản bác mà nên có sự dẫn dắt và khích lệ.

NÊN ĐƯA RA CÁCH SỬA SAI CHỨ ĐÙNG TRÁCH MẮNG TRẺ

Làm cha mẹ, thường xuyên thấy con mắc lỗi, nhất là khi cho rằng chúng cố tình buông bỉnh

khó bảo, bạn cảm thấy như lửa giận bốc lên, bức mình quát tháo, làm cho trẻ càng sợ phạm lỗi. Hãy xem ví dụ dưới đây:

Khi người bố bước vào phòng của mình, thấy đồ dùng vứt bừa bãi khắp nơi, bên cạnh có một thứ đồ chơi của Đức, nhưng Đức lại không ở trong phòng. Ông nổi giận đùng đùng đi vào phòng của con thấy Đức đang chơi trò chơi điện tử, ông kéo Đức đến phòng của mình và nói: “Đây là những thứ gì? Bố đã bảo con bao nhiêu lần rồi, phải để đồ vào chỗ cũ”. Đức sợ quá, bây giờ cậu mới nhớ ra, vừa nãy vào phòng bố đang sửa lại chiếc xe đồ chơi của mình, nhưng mẹ lại gọi cậu đi nghe điện thoại, Đức chạy đi nghe điện thoại, nói chuyện với bạn một lát. Ai ngờ khi bỏ điện thoại xuống là quên luôn việc đang sửa, chạy vào phòng tiếp tục chơi trò chơi. Bây giờ, cậu phải giải thích với bố như thế nào đây? Nhìn bộ dạng nổi giận của bố như vậy, cậu cảm thấy vô cùng sợ hãi. Đúng vậy, sự việc này xảy ra rất nhiều lần rồi. “Lần này, mình lại làm bố nổi giận, mình là đứa chẳng làm tốt được bất cứ việc gì cả. Sao mình lại cứ hay quên như vậy chứ?”. Trong lòng nó tự trách mình và trở nên mất bình tĩnh.

Bây giờ chúng ta hãy xem xem, nếu bố của Đức dùng một biện pháp khác để xử lý việc này, kết quả sẽ thế nào?

Bố của Đức đến phòng để đồ thấy các đồ dùng vứt bừa bãi khắp nơi, thấy Đức đang chơi trò chơi điện tử, bố kìm chế rất nhanh, thật bình tĩnh ông nói: “Đức, con đi với bố tối phòng để đồ một chút, được không?”. Khi tối phòng để đồ, bố và Đức thấy đồ bị bỏ vương vãi mỗi thứ một nơi, ông nói với Đức: “Lại đây xem, con định sửa chiếc xe đồ chơi của con phải không?”. “Vâng ạ, con định sửa xe đồ chơi”. Đức nói rất gượng ép: “Nhưng con nghe mẹ gọi ra nhận điện thoại liền chạy vào phòng, sau đó thì quên mất việc này, hơn nữa, con mày mò cả ngày, cũng không thể sửa được”. “Ô, vậy thì giờ chúng ta thử xem xem chiếc xe đồ chơi của con hỏng hóc gì nào”. Thế là bố và Đức cùng tiến hành sửa chiếc xe đó. Sau khi sửa xong, bố nói với Đức: “Lần sau con nên nhớ rõ, phải cất đồ đi nhé”. Làm như vậy, bố vừa chỉ ra cho Đức những lỗi sai, đưa ra kiến nghị sửa sai, lại vừa không làm tổn thương đến lòng tự tôn của Đức, Đức sẽ không sợ hãi khi thấy mình mắc lỗi. Giúp trẻ có dũng khí phạm lỗi, thì cũng có dũng khí thừa nhận lỗi lầm, lại càng có dũng khí sửa chữa sai sót, về tâm lý sẽ không có cảm giác giày vò đau khổ, hơn nữa trẻ sẽ hiểu rất rõ việc phạm lỗi không ảnh hưởng đến tình yêu của cha mẹ dành cho chúng.

Khi trẻ mắc lỗi, điều quan trọng nhất là phải tách bạch sự việc và bản thân đứa trẻ. Không nên nói với trẻ là: “Lần này con làm hỏng hết mọi việc

rồi, con làm ăn kiểu gì vậy? Con đã quên là phải làm thế nào rồi sao?”. Cách nói này tỏ ra rất không có hiệu quả, giá trị cũng vì vậy mà hạ thấp. Thất bại chỉ là một hiện tượng trong suốt quá trình từ học tập đi đến thành công cuối cùng. Chúng ta nên dạy cho con có dũng khí đối mặt với những lỗi lầm, sửa đổi lỗi lầm, hơn nữa từ sai lầm rút ra những bài học kinh nghiệm, để không vì sự phạm lỗi mà khiến cho lòng tự tin bị tổn thương, thậm chí là bị hủy hoại. Đưa ra những kiến nghị sửa sai cần thiết chính là những lựa chọn sáng suốt, thông minh của cha mẹ. Nếu chỉ biết trách móc, kết quả của sự việc sẽ rất khó đạt được hiệu quả như chúng ta hy vọng.

Sau khi trẻ mắc lỗi, điều cần nhất là những lời khuyên đúng đắn của cha mẹ, bởi phê bình trách móc vào lúc này là thừa.

CẦN THẬN TRỌNG KHI PHÊ BÌNH TRẺ

Minh đang chơi bóng đá trong vườn, trong lúc cao hứng, đã đá trái bóng sang vườn hoa nhà hàng xóm, làm vỡ một chậu hoa hồng. Minh sợ sệt nói với bố, nhưng bố cậu muốn con trai mình tự đi, đầu tiên phải xin lỗi sau đó phải đền một chậu hoa giống như vậy. Cậu bé bất đắc dĩ ôm chậu hoa miễn cưỡng đi về phía nhà hàng xóm. Hàng xóm là một cụ già 70 tuổi - cụ nhìn bộ dạng

cậu bé nước mắt lung tròng, thì không nỡ trách mắng, cũng không nhận chậu hoa, cụ còn lấy một thỏi sôcôla đưa cho cậu. Bố Minh thấy con trai trở về nhà trên khuôn mặt nước mắt còn chưa khô, nhưng không giấu nổi niềm vui mừng, lại thấy trong tay cậu có sôcôla, sau khi biết rõ sự tình ông liền đến tìm cụ hàng xóm: “Thưa cụ, con trai tôi mắc lỗi, tôi muốn dạy dỗ nó, xin cụ hãy phối hợp cùng tôi, đứa trẻ mắc lỗi không nên được thưởng”. Sau đó, ông bắt cậu bé đem sôcôla và chậu hoa trả lại cho cụ.

Cách làm của bố Minh quá nghiêm khắc, bởi bé Minh không cố ý làm vỡ chậu hoa nhà hàng xóm. Nhưng ông đã cho đứa trẻ biết làm tổn hại đến đồ vật của người khác, thì việc phải bồi thường là chuyện tất yếu. Đương nhiên, đối với đứa trẻ đã biết còn cố ý vi phạm thì lỗi có tính chất nghiêm trọng, nhất định phải phê bình nghiêm khắc, đến khi chúng chịu sửa đổi mới thôi.

Trong ngôn ngữ phê bình con, cha mẹ phải thật sự tinh táo, cẩn trọng, nhớ là phê bình trẻ để chúng trưởng thành một cách lành mạnh, phê bình quá mức chỉ có tác dụng đả kích trẻ, nhưng nguyên tắc thì vẫn phải giữ vững, cho dù chưa thể thuyết phục được trẻ ngay lập tức.

Khi phê bình không được làm tổn thương đến hình tượng cái tôi của con, phê bình cần phải có nghệ thuật, cần thận trọng khi dùng từ ngữ,

những từ ngữ khiến trách không phù hợp sẽ gây những ảnh hưởng xấu sau này. Một chuyên gia tâm lý trẻ em đã đưa ra 10 loại ngôn từ gây tổn hại điển hình đến trẻ:

1. Lời ác độc: Đồ ngốc, nói dối, đồ vô dụng.
2. Lời nhục mạ: Mày thật là đồ bẩn đi.
3. Trách cứ: Con lại làm hỏng việc rồi, hỏng hết rồi.
4. Áp chế: Im miệng! Sao con có thể không nghe lời chú.
5. Ép buộc: Ta nói không được là không được.
6. Uy hiếp: Ta sẽ không để ý con nữa, muốn đi thì cứ đi.
7. Cầu khẩn: Ông trẻ của tôi ơi, xin ông đừng làm như vậy có được không.
8. Lời oán trách: Con làm những việc thế này, thật khiến mẹ đau lòng.
9. Hối lộ: Nếu con được điểm 10, nghỉ hè mẹ sẽ đưa con đi du lịch. Con mà không thi tốt thì ở nhà mà quét dọn cả khu vườn.
10. Lời châm chọc: Con muốn làm mát mặt cha mẹ ư! Thế mà chỉ được có 4 điểm!

Do đó, khi phê bình con cái, cha mẹ nên chú ý những điểm sau:

- (1) Tránh dùng những từ ngữ mang tính phủ định, tính tổn hại, đừng bối móng cười nhạo.
- (2) Đừng vơ vả cả nǎm, con làm không tốt một việc, liền nói nó “Cái gì cũng không biết làm”.

(3) Đừng khơi lại những việc đã qua, khi con mắc lỗi, liên bối lại tất cả những lỗi lầm trước đây của trẻ. Như vậy sẽ gây cảm giác hụt hẫng ở trẻ.

(4) Đừng nói quá lên về lỗi của con, đặc biệt đừng chỉ trích, kể lể lỗi lầm của chúng ngay trước mặt người ngoài.

(5) Không nên phê bình trẻ trong lúc đang nóng giận, khi đó rất dễ mất bình tĩnh, sau khi làm tổn thương trẻ thì hối hận cũng không kịp.

(6) Không thể dùng tư duy, thói quen xấu của mình để yêu cầu trẻ, hoặc phê bình hành động đúng đắn của trẻ.

Việc phê bình con là điều cần thiết trong quá trình lớn lên của trẻ, nhưng cha mẹ không nên lạm dụng những lời phê bình đó để nheo móc trẻ, mà nên dừng lại ở mức độ hợp lý nhất.

DẠY TRẺ CÓ THÁI ĐỘ ĐÚNG ĐẮN VỚI TIỀN BẠC

Hải là một học sinh Tiêu học, thành tích học tập khá xuất sắc, nhưng có điểm không tốt là từ trước tới nay không coi tiền ra gì. Hết tiền thì đòi, có tiền thì tiêu bạt mạng. Cha mẹ rất đau đầu về việc này, nhắc nhở Hải tiêu tiền phải có kế hoạch, Hải lại nói: “Có tiền không phải để tiêu hay sao, giữ nó còn có ý nghĩa gì nữa”.

Tiền chỉ là mối liên hệ giữa thiếu thốn và đầy đủ hay sao? Người sáng suốt nhất định sẽ phủ định cách nghĩ này. Họ sẽ nói: Tiền bạc chỉ là công cụ làm cho cuộc sống của mình và của người khác tốt đẹp hơn. Nhưng, các bậc cha mẹ ngày nay có đầy đủ lý do để lo lắng: Trong một thế giới với hàng loạt những thẻ tín dụng, thị trường rộng lớn, các trò chơi điện tử, con cái của họ sẽ không hiểu được giá trị của tiền bạc. Tập trung vào điều lo lắng này, một người mẹ có kinh nghiệm đã nói lên suy nghĩ của mình.

Người mẹ này cho rằng, muốn dạy trẻ ý thức đúng về tiền bạc, hình thành thói quen sử dụng tiền tốt, đối với con nên bắt đầu giáo dục về tiền bạc từ sớm, để chúng biết rằng, không nên tham tiền, không thể sợ, càng không thể làm nô lệ cho đồng tiền, nên sử dụng một cách hợp lý, tạo nên thói quen sử dụng tiền tốt.

Dưới đây là những phương thức giáo dục trẻ về sử dụng tiền bạc ở thời kỳ đầu.

(1) Giáo dục sự hiểu biết về tiền bạc cho trẻ từ 3 đến 6 tuổi.

Gorlay là một chủ ngân hàng ở Mỹ, từng viết cuốn “Tiền không phải là lá cây”. Bà kiến nghị, khi chơi trò chơi với trẻ em ở độ tuổi này, nên giúp chúng phân biệt được tiền xu và tiền giấy, và học được cách trả lại tiền thừa. Bà nói, khi trẻ lớn thêm chút nữa, thế giới hiện thực sẽ là

trường học tốt nhất cho chúng. Cha mẹ có thể dẫn con đi siêu thị, nói chuyện với con thứ đồ nào giá bao nhiêu tiền.

Nếu vừa đi siêu thị, đứa trẻ đã tức giận vì không được mua đồ chơi thì làm thế nào? Các chuyên gia kiến nghị trước khi ra khỏi nhà sẽ thống nhất với trẻ: Nói với chúng chỉ được mua một thứ đồ. Việc này cũng như ra cho chúng một bài toán khó, có thể chúng phải mất cả thời gian đi đường để quyết định xem sẽ mua thứ gì. Có chuyên gia nói: “Từ chối đứa trẻ một cách hợp lý rất quan trọng, cho dù bạn hoàn toàn có thể đồng ý thỏa mãn yêu cầu của chúng. Cần phải để con biết được không phải cứ muốn gì là được nấy”. Ngoài ra, nên sớm giáo dục tinh thần cống hiến của trẻ.

Một ông bố đã chỉ cho con mình thấy những người lang thang không có nhà để ở, và giải thích với chúng không phải ai cũng được đi học, có tổ ấm gia đình, hay được mặc những quần áo đẹp. Khi hai con mừng sinh nhật - đứa nhỏ 5 tuổi, đứa lớn 10 tuổi, ông đã mời 25 đứa trẻ từ một cô nhi viện ở địa phương đến cùng ăn kem và bánh sinh nhật với con để chúng cùng chơi với nhau.

(2) Giáo dục về sự hiểu biết tiễn bác đối với trẻ từ 7 đến 12 tuổi.

Một chuyên gia nói: “Khi lên 7 đứa trẻ đã biết những hành vi, việc làm của mình sẽ tạo ra một kết quả nhất định. Thế nên chúng bắt đầu học tự

mình quyết định”. Lúc này nên cho trẻ một ít tiền tiêu vặt.

Ông nói: “Điều quan trọng nhất là cho trẻ một số tiền để chúng tự tiêu. Khi số tiền đưa trẻ được cho không nhiều lăm, chúng sẽ tự mình lập kế hoạch để tiêu”.

Tiền tiêu vặt có liên quan tới công việc nhà và thành tích học tập không? Với vấn đề này vẫn còn tranh luận. Có người cho rằng, mối quan hệ giữa tiền tiêu vặt và việc nhà sẽ giúp con cái hiểu được đạo đức nghề nghiệp. Nhưng người khác lại cho rằng, tiền tiêu vặt nên liên quan đến tinh thần trách nhiệm, mà không nhất định liên quan tới việc nhà: “Việc con cái phải làm là tập trung vào việc học ở trường, sắp xếp việc học có trình tự ngắn nắp và đạt thành tích tốt”. Nhưng một số chuyên gia không tán thành hai cách nghĩ trên. Họ cho rằng, nên yêu cầu con cái giúp đỡ việc nhà và đạt thành tích tốt trong học tập, cho con tiền chẵng khác nào là hối lộ.

Cho con tiền tiêu vặt cũng là cơ hội tốt để dạy con biết tiết kiệm, nên cổ vũ con tiết kiệm tiền. Chỉ dùng trong những lúc khó khăn, hoặc giúp đỡ người khác.

Tiền không đáng sợ, sợ là khi đối diện với đồng tiền đưa trẻ không biết sử dụng đúng mục đích. Do vậy, giáo dục trẻ nhận thức đúng đắn về tiền bạc là rất quan trọng.

NÊN TỪ CHỐI YÊU CẦU KHÔNG HỢP LÝ CỦA TRẺ

Quá trình trưởng thành của trẻ thay đổi rất nhanh, nếu cha mẹ cứ chiều chuộng việc gì cũng theo ý chúng, đưa trẻ cho rằng cha mẹ sẽ đáp ứng tất cả các yêu cầu của chúng và có thể sợ chúng, vì vậy chúng thích làm gì thì làm, có lúc thậm chí không để ý tới sự tồn tại của cha mẹ, cho mình là trung tâm và trở nên ích kỷ, vô lý, không biết cách hợp tác với người khác. Tình trạng này có người cho là chuyện nhỏ, thực ra không phải vậy.

Đứa trẻ lớn lên trong môi trường quá được yêu chiều, khi trưởng thành, tính cách sẽ có nhiều khiếm khuyết. Một khi bị lạnh nhạt, liền trở nên thất vọng, tiêu cực, ức chế, để đạt được mục đích sẽ không từ thủ đoạn nào.

Chúng ta hãy xem một ví dụ dưới đây:

- Hoàng, ăn tối thôi.
- Hôm nay mình ăn gì?
- Bánh mì bít tết.
- Mẹ, con muốn ra ngoài ăn bánh Piza. Hoàng gào lên.
- Tại sao?
- Con không thích ăn bít tết mẹ làm. Con muốn đi ngay bây giờ, đi mẹ, nhanh lên.
- Không được Hoàng, mẹ mệt lắm rồi. Ngày mai hãy đi nhé.

- Bây giờ phải đi! Đứa trẻ đậm châm.

- Hoàng, hôm nay mẹ làm quá nhiều việc. Mẹ vừa phải dọn phòng, vừa phải nấu ăn, thật sự mệt l้า rồi. Để sau có cơ hội sẽ đi ăn bánh Piza được không?

- Con muốn đi bây giờ, bây giờ! Mẹ lại tiếp tục nắn nỉ Hoàng, cậu bé vẫn không nghe, tiếp đến là vừa khóc vừa la hét. Cuối cùng mẹ cậu cũng phải khuất phục, dẫn cậu đi ăn bánh Piza.

Hoàng sống trong gia đình chỉ có mẹ, từ nhỏ cậu đã không có bố. Đứa trẻ không có bố này trông rất tội nghiệp trong mắt người mẹ, để bù đắp sự thiếu thốn này, cậu bé thích gì mẹ cậu đều cho. Hoàng cảm giác được điều này, luôn không ngừng đòi này đòi nợ, thậm chí những yêu cầu vô lý mẹ cậu cũng vẫn đáp ứng, điều này khiến Hoàng cảm thấy vui thích khi thấy mình muốn gì được nấy, cần là có ngay. Nếu mẹ từ chối những yêu cầu vô lý của mình, cậu sẽ tức giận vô cùng. Mẹ thấy Hoàng giận lại đau lòng bà luôn cảm thấy nợ cậu bé điều gì, nên luôn làm việc theo tâm tính cậu bé. Mẹ Hoàng việc gì cũng đáp ứng con như vậy, khiến cậu không có lý do gì phải kiểm soát bản thân, nhưng mẹ không thể chăm sóc cậu ta cả đời được, cũng không bảo đảm những yêu cầu của cậu sẽ vĩnh viễn được đáp ứng. Nếu người mẹ tiếp tục làm nô lệ cho con, tiếp tục cho phép con

phá hỏng trật tự, không tôn trọng bà, tiếp tục dung túng chúng đưa ra những mệnh lệnh, có thể khống chế người mẹ bằng ý thích bản thân, thậm chí khi tức lén liền đánh cả mẹ, thì người mẹ đã dùng toàn bộ tâm huyết của mình để dưỡng dục nên một đứa con hư, một đứa con bất hiếu không thể được xã hội chấp nhận. Người mẹ làm như vậy kết quả không những hy sinh những quyền lợi đáng được hưởng, mà còn làm hỏng nền tảng cho sự trưởng thành của trẻ, để lại cho trẻ những hiểm họa trong cuộc sống sau này.

Cũng một ví dụ khác cho thấy sự chiêu chuộng quá mức của những bà mẹ:

- Mẹ, tối nay con có thể đến nhà Lan chơi một tối được không ạ? Mẹ bạn ấy sẽ đến đón con.

- Không được, không phải con đã hứa với em tối nay sẽ phụ đạo toán cho nó rồi sao?

- Nhưng Lan muốn con tối nay tới nhà bạn ấy, mẹ bạn ấy tiện đường, tối đón con.

- Vậy tối nay các con định làm gì?

- Bọn con định cùng quay một tiết mục trên tivi. Tiết mục này rất hay, mẹ biết con sẽ về nhà sớm mà, sẽ không nhỡ việc học ngày mai đâu. Mẹ, chỉ một lần này thôi được không mẹ?

Mẹ không muốn làm cựu hứng của cô bé, dành bảo cô phải về sớm để khỏi nhỡ buổi học sáng mai. “Nếu mình không cho nó đi, cả buổi tối nó sẽ

không vui, mình thật sự chịu không nổi". Mẹ tự nói với mình, sau đó bảo con gái:

- Thôi được, phải về sớm đây nhé. Hòa rất vui.
- Con biết mẹ sẽ đồng ý mà.

Hòa quá hiểu tính mẹ, dựa theo kinh nghiệm của mình, cô bé biết mẹ sẽ đồng ý. Bởi trong bất cứ việc gì cuối cùng mẹ cũng luôn thỏa hiệp, hoặc đồng ý. Nếu mẹ thật sự không đồng ý, Hòa sẽ khiến mẹ cả tối không được yên. Hòa luôn dùng cách này để đạt được tất cả những gì mình muốn. Mẹ thì cho phép Hòa phá vỡ quy tắc khi người mẹ không thể nói không, tự mình cảm thấy quá mềm yếu, không có chủ kiến, không kiên quyết. Hành vi của cô bé đã biểu hiện sự không tôn trọng mình, nhưng lại không ngừng chấp nhận sự phá vỡ quy tắc. Nếu mẹ có kỷ luật hơn, bà sẽ phát hiện ra đã có rất nhiều lần sự việc "chỉ một lần này thôi" xảy ra rồi. Hành vi một lần phá vỡ quy tắc dường như đều không vô lý, nhưng nếu đem những sự việc này liên kết lại với nhau, người mẹ nên xem xét lại. Điều này bao gồm cả những thỉnh cầu có tính uy hiếp, trên thực tế là những yêu cầu chuyên chế. Con cái có lúc buông lỏng mình trong sự thỏa hiệp của cha mẹ.

Cha mẹ lúc nào cũng đáp ứng yêu cầu của con chỉ khiến đứa trẻ trở nên hư đốn, cần phải biết nói "không" với trẻ đúng lúc.

CẦN UỐN NẮN NHỮNG LỜI NÓI KHÔNG HAY CỦA TRẺ

Một người mẹ nhớ lại nói: Những điều thú vị xảy ra với con gái chúng tôi khi còn nhỏ, bây giờ nghĩ lại dường như đang ở trước mắt.

Khi cô bé còn nhỏ, chúng tôi đưa cháu đi Vườn bách thú. Lần đầu tiên nhìn thấy sói, cháu có chút sợ sệt, tôi giải thích, động vật bị nhốt không ra được, không phải sợ nó. Đến chuồng hổ, con hổ rất to, điệu bộ hung ác. Tôi nói với cháu, đây là chúa sơn lâm, có thể ăn thịt con sói. Tân nói: “Con sợ hổ”. Tôi nói, con hổ bị nhốt trong chuồng con còn sợ gì nữa? Cháu dần dần bình tĩnh lại. Một lúc sau, cháu đột nhiên lẩm bẩm một mình: “Sao không nhốt luôn thầy giáo vào trong chuồng nhỉ?”. Tôi và bố cháu nháy mắt với nhau, vì chúng tôi đã biết sự nghiêm khắc của thầy giáo lớp cháu rất nổi tiếng, nhưng chúng tôi không nói gì thêm. Đến tối về nhà, chúng tôi từ từ nói với cháu: Thầy giáo con rất nghiêm đúng không? Nhưng thầy giáo không giống với con hổ hay con sói xám, những động vật đó hay ăn thịt thỏ và sơn dương, còn thầy giáo chỉ muốn tốt cho các con thôi. Con gái tôi nghe xong không nói gì, nhưng tôi biết nó đang suy nghĩ. Nếu chúng tôi lập tức phê bình cháu khi cháu vừa nói xong những lời đó, sau này điều gì cháu cũng không dám nói nữa.

Có lúc cách nghĩ của con trẻ và người lớn không giống nhau, cha mẹ không nên chê cười chúng, bởi cách nghĩ của trẻ cũng có cái lý của nó. Nếu bạn đứng trên lập trường của trẻ và nghĩ, không biết chừng bạn còn vỗ tay khen tuyệt!

Dù gặp phải chuyện gì, cha mẹ nên động viên con nói ra cách nghĩ của mình. Tư duy và năng lực lý giải của con được nâng cao, dần dần gặp phải chuyện gì cũng có thể độc lập xử lý. Khi lên 9, Tân có bài đăng báo “Thiếu niên nhi đồng”; lên 10 tuổi đã có thể trò chuyện với một nhà doanh nghiệp nổi tiếng; 11 tuổi cháu thi được vào Câu lạc bộ tiếng Anh dành cho thiếu niên nhi đồng, đóng kịch ngắn bằng tiếng Anh và được phát trên đài truyền hình.

Tư duy logic của trẻ nhỏ và người lớn không giống nhau, chúng thường có những câu nói khiến người khác phải giật mình, nhưng đó cũng là những phản ánh chân thật của cách nghĩ nội tâm của trẻ. Đối với những câu nói này, tốt nhất hãy tìm hiểu khéo léo về nguồn gốc của cách nghĩ này, sau đó sẽ chỉ bảo. Cách nghĩ, cách nói của trẻ là một tư duy logic độc lập, nếu cha mẹ đơn giản chỉ dùng những câu nói như “không được nói linh tinh” hay “nói vớ vẩn” để ngăn chặn sự liên tưởng và chủ động suy nghĩ của trẻ, vừa nghe con nói những câu không thích hợp đã phê bình, thì sẽ kìm hãm năng lực tưởng tượng của con. Đừng cười

chê những lời nói chân thật của con, cũng đừng chỉ biết trách mắng.

Gần như tất cả cha mẹ của những đứa trẻ có thành tích học tập tốt đều nhất trí rằng, không cười chê những lời nói kỳ lạ của trẻ sẽ có lợi cho trẻ học được cách chủ động suy nghĩ, trong học tập càng có tính chủ động và tính tích cực.

Đừng đơn giản chỉ lấy tư duy người lớn để đánh giá trẻ. Cha mẹ cần bảo vệ tư duy độc đáo đằng sau những lời nói kỳ lạ của con.

NÊN RÀNG BUỘC TRẺ QUA VIỆC ĐẶT RA QUY TẮC GIA ĐÌNH

Khi còn nhỏ khả năng tự kiểm soát của trẻ rất yếu, có trẻ đã sửa được thói quen xấu rồi lại tái phạm. Để cung cấp thêm những thành tích trẻ đã đạt được trong việc sửa những thói quen xấu trong cuộc sống, khiến chúng không ngừng tiến bộ, có thể đặt ra những quy tắc gia đình để ràng buộc hành vi của trẻ.

Cậu bé Thành khi còn học Tiểu học, thường vừa ăn vừa xem sách, vừa mất thời gian vừa ảnh hưởng đến tiêu hóa, khuyên bảo thế nào cũng không thể thay đổi triệt để được. Sửa được một thời gian, lần sau lại tái phạm, có lúc làm cha mẹ tức đến phát cáu, nhưng cậu bé vẫn làm theo ý mình. Điều này cho thấy cậu đã hình thành nên

một thói quen rất xấu. Sau này cả nhà thảo luận phải giải quyết vấn đề này như thế nào? Bé Thành nói, cậu cũng muốn sửa, nhưng cứ ăn cơm là trước tiên nghĩ đến cầm một quyển sách, không cầm sách thì không muốn ăn cơm. Cha mẹ chỉ ra rằng thói quen xấu này vừa ảnh hưởng đến tiêu hóa vừa hại mắt, mà hiệu quả đọc sách cũng kém, phải triệt để sửa đổi. Cha mẹ vạch ra thời gian và phương án sửa đổi, hạn cho cậu bé trong một tháng phải sửa được, nếu không về sau sẽ không mua sách mới cho cậu nữa. Thành yêu sách như tính mạng mình, tháng nào cũng đến hiệu sách nhiều lần để mua sách. Đồ chơi không mua còn được, đồ ăn vặt không mua cũng có thể được, nhưng không mua sách thì chịu làm sao được. Vì vậy cậu hạ quyết tâm sửa thói quen xấu vừa ăn vừa đọc sách, cha mẹ cũng theo quy định một tháng không mua sách mới. Bé Thành sau một tháng luyện tập, cuối cùng đã sửa được thói quen xấu này.

Bé Hòa ăn cơm thường để thừa, không cần biết là nhiều hay ít, bé đều như vậy. Cha mẹ đã chỉ bảo cậu bé rằng thức ăn có được không hề dễ dàng, đồng thời dùng một số sự việc cụ thể để giúp bé nhận biết được sự quý giá của lương thực, lãng phí lương thực là mắc tội. Trên nền tảng như vậy, cha mẹ đã đặt ra một quy định nghiêm khắc: Nếu còn để thừa đồ ăn, tối bữa sau phải ăn

hết chỗ đồ ăn còn thừa, nếu không không được ăn đồ mới. Thói quen xấu này qua một thời gian rèn luyện đã sửa được.

Nếu trẻ có các thói quen xấu như không đánh răng đúng giờ, trên đường thích đá gạch, sỏi, không đi tắm đúng giờ, tuỳ tiện nghịch hỏng bút, xé vở lung tung,... cũng có thể hạn chế bằng cách đặt ra những quy định gia đình, và kiên quyết bắt sửa đổi, làm tốt thì sẽ biểu dương kịp thời. Đặt ra “Quy tắc gia đình” cần phát huy tính dân chủ, do cả nhà thảo luận đặt ra, vừa có tác dụng ràng buộc trẻ, lại phù hợp với tình hình thực tế, khiến trẻ sau khi cố gắng có thể làm được. Sau khi đặt ra Quy tắc thì nhất định phải chấp hành nghiêm túc, định kỳ tổng kết; đồng thời với việc chấp hành, nên cải thiện môi trường của gia đình, những thành viên trong gia đình phải tôn trọng, quan tâm, yêu thương nhau.

Những thói quen xấu của trẻ đều bắt nguồn từ quá nhiều trói buộc. Để giúp trẻ sau này không phải hối hận thì không gì bằng cha mẹ hãy giúp trẻ sửa đổi ngay từ khi còn nhỏ.

LÀM GÌ KHI TRẺ CÓ HÀNH VI THÔ LỖ?

Trẻ có hành vi thô lỗ có thể phân làm hai loại: Loại thứ nhất, bắt đầu từ việc cha mẹ quá nuông

chiều con, muốn gì được nấy. Một khi trong nhà có thêm em trai hay em gái, các bé không còn là trung tâm chú ý của cha mẹ nữa, hoặc cha mẹ ý thức được đã đến lúc phải thay đổi phương pháp giáo dục, quyết định không theo ý trẻ nữa, thì hành vi của chúng liền trở nên thô lỗ, để trút bỏ những ám ức, bất mãn trong lòng.

Loại thứ hai, sinh ra trong gia đình cha mẹ có kiến thức và sự giáo dục kém, tư duy làm cha mẹ rất giản đơn, ngôn từ thô lỗ, hành vi đơn giản và bạo lực hóa. Cứ thấy con khỏe thì cái gì cũng tốt, con cái hư thì cái gì cũng hỏng, từ xưa tới nay không hề nghĩ đến việc giao lưu tình cảm với con cái. Khi con mắc lỗi hoặc không nghe lời, tuyệt nhiên không cho trẻ có cơ hội giải thích, vừa lớn tiếng quát mắng về kết quả không tốt vừa đánh đòn. Cha mẹ trước đây lớn lên trong môi trường này cũng có tính như vậy, con cái sẽ trở nên tôn sùng bạo lực, dần dần biến thành thô lỗ, ở bên ngoài thì thích phá hoại, ở trường thì thích bắt nạt các bạn nhỏ hơn, trở nên hận đời, không yêu thậm chí là ghét cha mẹ.

Nếu con có hành vi thô lỗ, cha mẹ phải xử lý như thế nào?

Cách xử lý mắng chửi và bạo lực đối với trẻ có hành vi thô lỗ sẽ không mang lại hiệu quả. Những sự việc xấu trực tiếp làm tổn thương tới cha mẹ tuy rất ít xảy ra, nhưng trong 10 trẻ thì có tới 8, 9 trẻ

thiếu hụt sự cân bằng tâm lý, dẫn đến hành vi của trẻ mất đi khả năng kiểm soát, trở thành những đứa trẻ có vấn đề.

Khi nuôi dạy con các bậc cha mẹ cần nhớ rõ những điểm dưới đây:

(1) Tránh có những phản ứng quá mạnh.

Một số cha mẹ rất lo lắng về hành vi thô lỗ của con mình, một phần lo trẻ sẽ phát triển không tốt; một phần lo những người khác sẽ cho rằng con mình thiếu dạy dỗ, điều này không chỉ liên quan đến trẻ, mà còn liên quan đến danh tiếng của mình. Cha mẹ liền nghĩ có thể thông qua biện pháp nhanh chóng đơn giản để chỉnh đốn con trẻ. Khi con bị thầy giáo phạt vì hành vi thô lỗ, bắt nạt bạn, hoặc do báo cáo của cha mẹ khác, thì muốn trừng phạt ngăn chặn ngay mà không biết mình cũng mắc phải những lỗi sai giống như trẻ. Trẻ có hành vi thô lỗ cũng đang dùng phương pháp tương tự đi xử lý những việc phiền phức của chúng. Lúc này, cha mẹ nên bình tĩnh tìm ra cách xử lý đúng đắn. Bạn có thể cho con biết một cách đơn giản là phải tuân theo quy định như thế nào. Nói với chúng rằng: “Không được trêu ghẹo người khác vì như vậy sẽ làm tổn thương tình cảm của họ”. Sau đó bạn cảnh cáo chúng, nếu còn không tuân theo quy định sẽ xảy ra hậu quả nghiêm trọng hơn, như mất bạn bè, mất sự tin yêu của cha mẹ.

Nếu cha mẹ cũng có hành vi thô lỗ, lại cưỡi chê hành vi thô lỗ của con, thì cha mẹ có nỗ lực đến đâu cũng không có cách nào thay đổi được trẻ. Chúng có thể ngầm thấy rằng: “Cha mẹ có thể làm như vậy, tại sao con lại không thể”.

(2) Nêu ra cho trẻ một số kiến nghị tốt.

Nếu con nhảy nhót trong nhà hàng, cha mẹ có thể đưa ra kiến nghị. Ví dụ dùng ngũ điệu đùa vui nói với trẻ, cược với trẻ sẽ không nhảy nhót cho đến khi ăn xong. Khi trẻ đã ngoan ngoãn chấp hành, cha mẹ hãy nói với chúng, con là một đứa trẻ ngoan rất thông minh, con xem, con có thể làm được mà. Khi con do hành vi thô lỗ mà mất đi bạn bè, cha mẹ có thể đề nghị dẫn trẻ đi xin lỗi bạn, và để trẻ nhận thức được tác hại của sự thô lỗ. Khi mối quan hệ giữa con và bạn bè trở lại tốt đẹp, ý thức của chúng sẽ dần được hình thành.

(3) Giải thoát trẻ khỏi tâm lý thất vọng.

Những trẻ có hành vi thô lỗ thường thiếu suy nghĩ, làm việc không suy nghĩ, nhưng không phải trong lòng không hề suy nghĩ, không có cảm xúc, chỉ có điều không muốn bày tỏ bởi cha mẹ luôn trách mắng chúng. Làm cha mẹ cần tìm cơ hội giúp trẻ. Ví dụ khi tình cảm của trẻ đang ổn định, hãy trao đổi kỹ với con, chú ý giữ được thái độ bình tĩnh, ôn hòa, bình đẳng đối với trẻ. Khi trẻ giữ sự im lặng, không muốn nói chuyện, lúc này các bậc cha mẹ nên có cách cư xử khéo léo. Ví dụ

biết phương pháp dạy bảo của mình không đúng nên thảng thắn xin lỗi con, hứa là lần sau sẽ không xảy ra nữa. Cha mẹ cho rằng chẳng có gì không thỏa đáng cả, cũng có thể nói rõ với trẻ: “Những hành vi gần đây của con khiến cha mẹ lo lắng cho con, chúng ta đã trao đổi nhiều lần mà không rõ tại sao, có lẽ cha mẹ đã vô ý làm con tủi thân mà không nhận ra, có lẽ ở ngoài, ở trường con gặp phải khó khăn, phiền phức, mà cha mẹ không hay biết. Con à, con biết cha mẹ rất yêu con, hy vọng con hãy nói ra những suy nghĩ trong lòng, như vậy tâm tình mới thoải mái hơn”. Chỉ cần thái độ cha mẹ tốt, phương pháp đúng đắn, con sẽ mở rộng thế giới nội tâm với cha mẹ. Làm được điều này, rồi “tìm thuốc đúng bệnh”, hiệu quả tự nhiên sẽ tốt lên.

Muốn con không thô lỗ, việc đầu tiên các bậc cha mẹ tuyệt đối không được có bất cứ hành vi thô lỗ nào, lấy sự mềm dẻo để kìm chế sự nóng nảy là phương pháp hữu hiệu giáo dục con tốt nhất.

KHẮC PHỤC BỆNH “THẦN TƯỢNG NGÔI SAO” CỦA TRẺ

Một nữ sinh tên Yến đột nhiên bỏ nhà ra đi, nguyên nhân là do mẹ cô phản đối việc “thần tượng ngôi sao” của cô.

Khi còn học Tiểu học, Yên là cán bộ lớp có phẩm chất tốt, học tập cũng rất tốt. Sau khi học lên cấp Trung học cơ sở, thành tích học tập của cô dần dần đi xuống. Mẹ Yên đến tận trường học để hỏi thầy giáo về tình hình học tập của con gái, thầy giáo nói Yên học tập rất nỗ lực, chỉ có phản ứng hơi chậm một chút. Mẹ Yên quyết tâm dạy con gái “phải lo thân trước”, bà mòi một số gia sư về dạy cho con, nhưng thành tích học tập của cô bé vẫn chỉ đứng ở hạng trung bình khá của lớp.

Hai năm sau, thành tích học tập của cô bé vẫn không được tốt, ban đầu mẹ cô bé đề ra mục tiêu Yên phải thi đỗ vào trường điểm nhưng xem ra hiện nay, ngay cả việc thi vào trường bình thường cũng không dễ, vì vậy trong lòng bà vô cùng lo lắng.

Một hôm, mẹ cô bé dọn phòng, thấy phòng Yên khá lộn xộn nên bà giúp con gái dọn phòng luôn thê. Bà mẹ mở chiếc ngăn kéo đóng hờ ra và phát hiện thấy trong đó có mười mấy bức thư chưa gửi đi, trên bì thư đều đề tên người nhận là một ca sĩ.

Mẹ cô bé chợt hiểu ra, hóa ra con gái bà đang mắc bệnh “Thần tượng ngôi sao”.

Bà cố nhẫn nại chờ đến khi con tan học, nhìn thấy con gái, bà nói với con bằng giọng vô cùng tức giận: “Mẹ phải vất vả để đóng học phí cho con mà con lại không biết天堂 mà liệu. “Sao” nó lấy mất tâm hồn của con rồi hả?”.

Cô bé vừa định giải thích thì mẹ đã cầm đĩa nhạc trên bàn ném xuống đất, bà còn lôi đồng thư trong ngăn kéo của con ra xé nát. Cô bé liền bật khóc, buông cặp và chạy ra ngoài.

Trời đã tối mịt nhưng vẫn không thấy con gái về nhà, mẹ Yên suốt đêm không tài nào chợp mắt được. Ngày thứ hai, Yên cũng không đi học, cũng không về nhà, bà mẹ tìm khắp nhà các bạn thân của cô bé nhưng cũng không thấy con gái. Ngày thứ ba, mẹ cô bé nhờ tất cả bạn bè thân thiết đi tìm nhưng vẫn không có tin tức gì.

Sau đó, dưới sự giúp đỡ của nhà trường, năm ngày sau họ đã tìm thấy cô bé ở một ngôi chùa.

Giáo dục của mẹ Yên sai ở điểm nào? Các bậc cha mẹ nên cư xử như thế nào đối với việc con cái “thần tượng ngôi sao”?

(1) “Thần tượng ngôi sao” cũng là chuyện riêng tư cần giữ kín, không thể can thiệp một cách thô bạo.

Đối với trẻ ở tuổi dậy thì, hiện tượng “Thần tượng ngôi sao” cũng giống như những sở thích khác, đó là quyền lợi của trẻ, tuy nhiên, sở thích này không giống với các sở thích khác bởi nó là chuyện thuộc vấn đề tình cảm. Trong vấn đề này có sự riêng tư cần giữ kín của bản thân đứa trẻ mà thông thường không thể cho người khác can thiệp vào. Sự can thiệp thô bạo của cha mẹ sẽ làm

tổn thương rất lớn đến lòng tự trọng của con khiến chúng phản đối lại một cách quyết liệt.

(2) Sai lầm trong việc quy kết nguyên nhân sẽ làm cho trẻ không thể chấp nhận được.

Mẹ Yến cho rằng kết quả học tập của con gái sa sút và việc “Thần tượng ngôi sao” có liên quan với nhau. Bà cho rằng việc “Thần tượng ngôi sao” khiến cho con gái học hành bị phân tâm, thực chất, đây chỉ là sự suy đoán hoàn toàn chủ quan bởi bà là mẹ mà không biết con gái mình bắt đầu “Thần tượng ngôi sao” từ khi nào, là trước hay sau khi thành tích học tập giảm sút, là do thành tích học tập giảm nên dẫn đến việc “Thần tượng ngôi sao” hay là do “Thần tượng ngôi sao” nên thành tích học tập mới giảm sút. Trước khi chưa hiểu rõ đã kết luận một cách vỗ đoán, đây là điều mà cô bé không thể chấp nhận được.

(3) Con quá chú tâm vào việc “Thần tượng ngôi sao”, việc này có nguyên nhân sâu xa của nó.

Nếu con quá hâm mộ một ngôi sao ca nhạc nào đó thì cha mẹ nên xem xét lại giữa mình và con có sự ngăn cách về tư tưởng hay không, có phải mình đã đưa ra cho con những yêu cầu không thiết thực hay không. Khi còn học Tiểu học, thành tích học tập của Yến rất khá, lên Trung học cơ sở kết quả của cô bé mới giảm sút, điều này đã tạo cho cô bé cảm giác khó khăn,

thêm vào đó là việc mẹ cô kỳ vọng quá nhiều ở con gái, tạo thành áp lực tâm lý đối với Yên. Có lẽ, những khó khăn trong hiện thực đã khiến cô bé phải lấy việc “Thần tượng ngôi sao” làm điểm tựa về tinh thần. Bà mẹ không những không hiểu và thông cảm với con mà còn mang “Sao nó lấy mất tâm hồn của con rồi hả” khiến cô bé cảm thấy mình bị lăng nhục.

Tất nhiên khi thấy con quá đẻ tâm vào việc “Thần tượng ngôi sao”, cha mẹ nên nhắc nhở và chỉ bảo con, nhưng trước hết phải làm cho con hiểu và tôn trọng. Cha mẹ không phải là thượng đế, không thể chi phôi, thống trị con cái. Trẻ ở độ tuổi này thường đặc biệt nhạy cảm với những điều như vậy. Cha mẹ không nên phủ định con một cách thô bạo. Nếu nhất quyết phủ định thì trẻ sẽ càng chìm đắm vào việc “Thần tượng ngôi sao” mà không thể thoát ra được, đây là những phản ứng tâm lý tất nhiên sau khi bị ức chế bởi trẻ phải thử chứng minh sự tồn tại của mình bằng chính bản thân mình.

Nếu kích thích sự phản đối của con thì chỉ bằng cha mẹ nên mở rộng lòng mình, cho con một không gian riêng, cùng con đối mặt với các giai đoạn và mục tiêu tìm kiếm của đời người.

Tôn trọng hứng thú và sở thích của trẻ là điều kiện đầu tiên để cha mẹ giao lưu với trẻ.

KHUYẾN KHÍCH TRẺ CHƠI CÙNG CÁC BẠN

Cùng với sự phát triển của thời đại, cuộc sống của trẻ dần bị những tiến bộ khoa học - kỹ thuật cao thâm nhập, “trò chơi điện tử” đã thay thế cho việc “chơi cùng các bạn”. Tuy nhiên, dù trò chơi điện tử có thông minh đến đâu thì cũng không thể sánh với người bạn cùng chơi của trẻ.

Khi còn nhỏ, mỗi đứa bé đều “theo chủ nghĩa lấy bản thân làm trung tâm”, chúng chỉ nghĩ đến nhu cầu của bản thân mà không để ý đến nhu cầu của người khác. Chính “trò chơi” đã làm cho trẻ hiểu rằng cần phải “hợp tác”, nếu không sẽ bị tách rời khỏi tập thể, không thể chỉ thỏa mãn nhu cầu của mình mà còn phải nghĩ đến nhu cầu của người khác. “Trò chơi” làm cho trẻ dần học được rằng phải suy xét vấn đề trên lập trường của người khác, “khả năng làm thay đổi tình cảm” này chính là nền tảng của đạo đức tốt đẹp.

Trong trò chơi chung, trẻ sẽ trải qua “sự cọ xát trong quan hệ xã hội”, “sự va chạm về tính cách”, những ưu điểm được tập thể chấp nhận sẽ được giữ gìn và tăng cường, những nhược điểm không được hoan nghênh sẽ tự nó mất đi, nhân cách sẽ trở nên hoàn thiện.

Chỉ khi chơi trò chơi với bạn bè, trẻ mới học được những “quy tắc trò chơi” mà mình tự đặt ra là do nhu cầu của hoạt động cộng đồng. Việc tuân thủ “quy tắc trò chơi” phải xuất phát từ sự tự nguyện,

tự giác của mỗi cá nhân mới có thể tiếp tục chơi được. Đây chính là sự manh nha của ý thức chủ thể và ý thức đạo đức kỷ luật của bản thân.

Quy tắc của trò chơi điện tử lại do người thiết kế phần mềm trò chơi quy định, đối với người chơi, họ không thể tham gia vào việc đưa ra quy định của trò chơi dù quy tắc đó có đúng đắn hay không. Khi trẻ chơi trò chơi điện tử, trẻ tuyệt đối không nghĩ đến việc những quy tắc này có hợp lý hay không, có an toàn hay không mà chỉ biết “thích ứng”. Quy tắc của trò chơi điện tử được định sẵn, việc tuân thủ quy tắc là điều bắt buộc, chỉ đến khi mặt mũi xanh xao, đầu đau nhức thì mới có thể học được cách tuân thủ những quy tắc rắc rối đó.

Khi trẻ bị những trò chơi điện tử cuốn hút, dành nhiều thời gian vào trò chơi điện tử, trẻ sẽ mất đi sự thích thú khi chơi với bạn bè. Sau khi trẻ không còn chơi với bạn, ý thức đạo đức, ý thức hợp tác, hoàn thiện nhân cách sẽ mất đi sự rèn luyện tốt nhất, nhất là đối với những đứa trẻ con mộng. Trò chơi điện tử đã làm rối loạn quá trình xã hội hóa bình thường của trẻ.

Các bậc cha mẹ, hãy tạo nhiều điều kiện và cơ hội để việc “chơi cùng các bạn” trở lại với các con.

Hãy để trẻ giao tiếp nhiều với bạn bè chứ không phải chơi nhiều với trò chơi điện tử, đây là nội dung quan trọng trong việc tạo dựng sức khỏe tinh thần cho trẻ.

NÊN NHẮC NHỎ TRÈ: INTERNET CÓ NHIỀU CẠM BẪY

Một nữ sinh Trung học cơ sở tên là Phương có thể tán gẫu, kết bạn trên mạng internet và còn có thể tham gia vào hội những người nghiên mạng. Một hôm, Phương gặp một người bạn trên mạng có bí danh là “kị sĩ”, không lâu sau, họ trở thành bạn bè của nhau trên mạng. “Kị sĩ” nói với Phương rằng anh ta là giám đốc của công ty tư nhân nào đó, cô bé Phương chưa tiếp xúc nhiều với cuộc đời nên tin ngay những gì anh ta nói trên mạng.

Ngày sinh nhật Phương tròn 16 tuổi, khi biết tin, “kị sĩ” quyết định chúc mừng sinh nhật Phương. Sau khi gặp nhau ở một quán cà phê, Phương bị vẻ bề ngoài và sự hào phóng của anh ta đánh gục. Sau đó, họ thường hẹn hò với nhau nhiều lần và nảy sinh quan hệ tình cảm, “kị sĩ” hứa hẹn sẽ mua nhà, đợi đến khi Phương tốt nghiệp đại học sẽ đến làm việc tại công ty anh ta rồi hai người sẽ kết hôn.

Rồi một ngày, Phương trao cho “kị sĩ” số tiền bốn triệu mà cô bé phải tiết kiệm tiền ăn sáng mới có được. Đã hơn một tháng trôi qua, Phương gọi điện cho “kị sĩ” nhiều lần nhưng không có hồi âm. Sau đó Phương mới biết anh ta đã bắt vô âm tín.

Cảnh sát Smith - người điều tra các vụ án của các cuộc gặp gỡ trên mạng (Mỹ) nói rằng mạng internet là “Trường đại học của các phần tử tội phạm”. Ông nói: “Internet hiện nay cũng giống như miền Tây nước Mỹ trước kia, bạn hoàn toàn không biết người đang nói chuyện với mình trên mạng là người như thế nào, trên mạng có khoảng 80% số người đang nói dối”.

Gần đây, một công ty kinh doanh mạng đã dùng hai hình thức là đặt câu hỏi thăm dò trên mạng và những người bạn trên mạng gửi email cho nhau để triển khai một cuộc điều tra về tình yêu qua mạng. Kết quả cho thấy: Dù tình yêu trên mạng đẹp và lãng mạn nhưng tỉ lệ thành công lại quá thấp, chỉ khoảng 1/1000, điều này khiến người ta vô cùng kinh ngạc. Đặc biệt là những kẻ xấu khoác áo “tình yêu trên mạng”, chúng thường nhầm vào các cô gái ngây thơ, vẽ ra viễn cảnh tình yêu để lừa gạt, tống tiền, moi tiền, trộm cướp, làm cho không ít gia đình phải chịu tổn thất cả về tinh thần và vật chất.

Đa số các thiếu nữ là nạn nhân của “tình yêu trên mạng” bởi các cô gái ở giai đoạn này thường có những ảo tưởng quá lãng mạn về tình yêu, sự mô tả những chuyện tình đẹp trên tivi, trong sách báo đều làm cho họ mơ tưởng rất nhiều.Thêm vào đó các cô gái hiện nay hầu như đều là con mọt, ở nhà vốn đã thiếu sự giao lưu

và tâm lý đóng cửa đã khiến họ không muốn tâm sự với cha mẹ mình, đặc biệt là vấn đề tình cảm, họ không muốn bộc lộ cách nghĩ chân thực của mình với cha mẹ, sợ rằng cha mẹ có ấn tượng không tốt về mình.

Tuy nhiên, sự mở cửa văn hóa của xã hội khiến họ thường xuyên bị kích thích bởi văn hóa “giới tính”, họ giao lưu với những người khác giới, mơ tưởng rằng “hoàng tử” sẽ đột nhiên xuất hiện trong cuộc đời mình. Nhưng trong thế giới hiện thực, sự dạy dỗ của cha mẹ, kỷ luật của trường học và dư luận xung quanh đã khiến họ bị ức chế trong những dòng suy nghĩ của mình, họ luôn tạo ra ấn tượng về một cô gái ngoan với những hành động gương gạo, thận trọng. Trong khi đó thế giới mạng đã cho họ một không gian tự do, giải phóng họ về mặt tâm hồn.

Một nữ sinh lớp mười nói với phóng viên: “Tôi thường theo dõi tình hình tiến triển của các câu chuyện trên mạng, tôi luôn mơ tưởng rằng đến một ngày nào đó tôi cũng sẽ có một tình yêu mãnh liệt trên mạng, thật sung sướng biết bao!”.

Cũng có một số học sinh do không biết thô lô với ai về nhiều điều không như ý muốn trong hiện thực, như áp lực cạnh tranh trong học tập, buồn phiền về các mối quan hệ xã hội, những tranh chấp trong gia đình,... Ban đầu, các cô gái lên mạng nói chuyện thường để tìm điểm tựa về

tinh thần chứ không có mục đích yêu đương gì, nhưng chính sự mầm yếu của tâm lý con gái và trái tim hư vinh vốn có đã khiến họ không hề có phản ứng gì với sự tâng bốc, nịnh hót và theo đuổi của người khác giới trên mạng, thậm chí còn cảm thấy vinh dự. Một số kẻ có ý đồ khác sẽ lợi dụng điểm này để an ủi những người không được như ý muốn và tâng bốc, nịnh hót những người ngây thơ, nồng nỗi.

Do khả năng lý giải và phán đoán của các thiếu nữ còn chưa đầy đủ, họ luôn cho rằng thế giới rất đẹp đẽ, tiền đồ trước mắt rất sáng sủa, bản thân phải sống trong cảnh bất hạnh sẽ lấy mộng tưởng thay thế cho hiện thực, vì thế họ thường bị mắc lừa.

Các bậc cha mẹ nên nhắc nhở con rằng: Tình yêu trên mạng là một bức trường che đậm “cạm bẫy dịu dàng”, cần thận trọng giữ nguyên tắc “chỉ giao lưu về tinh thần, tuyệt đối không gặp mặt” là điều đảm bảo nhất.

Có hai cách để dạy con tránh xa các cạm bẫy: Một là tránh xa cạm bẫy, hai là nhận thức về cạm bẫy nguy hiểm như thế nào để có cách ứng phó.

Có hai phương pháp tránh cạm bẫy: Thứ nhất là rời xa cạm bẫy, thứ hai có nhận thức đúng đắn về nó.

DẠY TRẺ CÁCH ĐỐI PHÓ VỚI ĐỐI TƯỢNG XẤU Ở TRƯỜNG

Một ngày mùa thu, Mai - một học sinh lớp mười bước xuống chiếc xe buýt đưa đón học sinh của trường với những giọt nước mắt chảy dài trên khuôn mặt, góc mép vẫn còn đang chảy máu.

Về đến nhà, Mai khóc và kể với cha mẹ rằng một kẻ xấu ở trường đã đánh em khi trên xe buýt. Trước kia, tên này thường tranh thủ lúc thầy giáo không chú ý là tìm cách đánh Mai. Một lần, Mai bị đánh trọng thương vào mũi khiến máu ở hai lỗ mũi chảy ròng ròng làm cho chiếc áo sơ mi của Mai chỗ nào cũng dính máu.

Một nhà xã hội học đã hỏi đứa con gái 13 tuổi của mình: Tại sao ngày nào cũng đăm chiêu lo lắng? Con gái ông rất xinh đẹp, ở trường còn là một tuyển thủ chính của đội bóng chuyên, cô bé này tính tình rất hoạt bát, hiếu động, trước kia, khi về đến nhà là nói nói cười cười. Nhưng có điều làm cho ông cảm thấy kỳ lạ là mấy ngày gần đây cô bé dường như đột nhiên biến thành một người khác, sự vui vẻ trước kia không còn nữa. Khi ông gặng hỏi đến lần thứ ba, cô bé mới nói cho ông biết nguyên do. Cô bé vừa nói vừa khóc, vài tháng trước, cô thường bị một đứa trẻ xấu tính quấy rối. Mỗi khi cô bé một mình ra sân thể dục, thằng bé đó liền đi sau lưng và nói với cô bé những câu như:

“Mày là con hôi thối, ở trường này mày có mấy thằng nhân tình? Nếu không có thì chúng ta cùng chơi, thế nào?”. Hơn nữa, có khi nó còn chửi mắng cô bé với những lời rất khó nghe và làm những hành động bỉ ổi trước mặt cô bé.

Ngày càng có nhiều học sinh nhìn thấy các bạn của mình bị lăng nhục bởi những kẻ hù hống trong trường nhưng họ lại coi như không thấy, họ lo sợ rằng mình sẽ trở thành đối tượng bị lăng nhục của những kẻ đó vì mình “can thiệp vào những chuyện rỗi hơi”. Nếu cha mẹ, thầy cô giáo và lãnh đạo nhà trường không can thiệp thì hiện tượng ý mạnh chèn ép yếu, quấy rối người khác sẽ ngày càng nghiêm trọng hơn.

Các bậc cha mẹ nên dạy con đối phó với việc bị những kẻ xấu ở trường lăng nhục như thế nào? Dưới đây là một số cách có hiệu quả tốt có thể áp dụng được.

(1) Không tiếp tay cho sự hung hăng càn rỡ của những kẻ ý mạnh chèn ép yếu.

Dạy con không được phục tùng theo những kẻ xấu ở trường, không nghe và không chịu đựng sự xâm hại của bọn chúng, không tiếp tay cho sự hung hăng càn rỡ của bọn chúng.

Minh là một học sinh lớp mười, một số học sinh lớn hơn thấy cậu có vẻ hiền lành thật thà có thể bắt nạt được nên đã nhiều lần đánh cậu và còn ép cậu phải đòi tiền cha mẹ rồi đem đến

trường cho chúng. Cha mẹ Minh nói: “Nó về nhà với một tâm trạng hoảng hốt bất an”. “Tôi nói với con, con thật nhát gan, nhẫn nhục chịu đựng những kẻ lăng nhục làm gì”. Người mẹ này nói rất có lý.

(2) Cần phải trấn tĩnh, khi gặp nguy hiểm không được sợ hãi.

Thông thường, việc trẻ chỉ không chú ý đến những kẻ ỷ mạnh hiếp yếu trong trường học là không đủ, dù trẻ không chủ động trêu chọc chúng thì chúng sẽ vẫn cố ý tìm đến, trẻ chỉ biết tránh né nhưng không thể tránh được.

Ở một trường Trung học, khi một số học sinh lớp mười hai bắt nạt một học sinh rất hay xấu hổ học lớp mười, học sinh này đã kịp thời báo với thầy chủ nhiệm. Để thay đổi triệt để tình trạng này, thầy chủ nhiệm đã rèn luyện cho cậu học trò đó giữ trấn tĩnh, không sợ hãi khi gặp nguy hiểm. Ông nói: “Tôi làm ra vẻ như mình là bọn đã bắt nạt cậu học sinh đó, tôi đứng trước mặt cậu ta, sau đó buộc cậu ta cũng phải đứng thẳng trước mặt tôi. Tôi nói với cậu ta nhất định không được cúi đầu hay lộ vẻ sợ hãi, bất an. Nhất định phải ngẩng cao đầu, mắt nhìn thẳng vào tôi và nói bằng giọng nghiêm túc rằng đối phương đừng có làm bừa”.

(3) Bảo con và các bạn cùng bảo vệ lẫn nhau.

Con trai ông Thái đang học lớp mười một, thời gian trước, khi con trai ông đang đi bộ trên sân

thể dục của trường thì bị hai tên côn đồ ở trường lăng nhục. Khi về nhà, cậu con trai vừa khóc, vừa kể cho bố nghe chuyện ở trường. Ông Thái nghe vậy rồi nói: “Con trai, chúng ta không phải sợ bọn chúng, không phải con có một vài người bạn tốt đó hay sao. Lần sau, khi bọn chúng định bắt nạt con, con và các bạn hãy tập hợp thành một nhóm”. Cậu con trai nghe lời bố, lần sau, cậu đi bộ ở sân thể dục với năm người bạn nữa, khi cậu nhìn thấy hai tên từng bắt nạt mình đang đi đến, cậu kể chuyện cho các bạn của mình. Đợi khi chúng tới trước mặt, bạn của cậu lập tức cảnh cáo bọn chúng: “Cậu ấy là bạn của tất cả chúng tôi, các anh gây sự không đúng chỗ rồi, từ sau đừng làm như vậy nữa”. Hai tên kia nghe vậy liền chuồn ngay và lần sau không dám gây sự nữa.

Các nhà tâm lý học nói: “Thậm chí chỉ có một người đứng bên cạnh người bị hại thì cũng là một sự uy hiếp có hiệu quả đối với những kẻ ý mạnh hiếp yếu trong trường học”.

(4) Kịp thời nhở đến sự giúp đỡ của nhà trường.

Thông thường, khi gặp phải trường hợp con của mình bị ức hiếp, cách tốt nhất là các bậc cha mẹ nên trực tiếp đến gặp giáo viên chủ nhiệm.

Bà Thịnh là Hiệu trưởng một trường Trung học, mỗi khi nghe thấy việc một số học sinh có hành vi côn đồ ức hiếp các học sinh khác, bà lại giao cho giáo viên chủ nhiệm các lớp đó điều tra

cho ra ngọn ngành, cũng có khi bà tự mình đi điều tra. Bà thường gọi học sinh này lên văn phòng của mình, và cảnh cáo rằng: Nếu cậu ta không thay đổi ngay lập tức thì sẽ phải chịu một hậu quả nghiêm trọng là phải ở lại trường sau buổi học, báo cho cha mẹ, đình chỉ học, thậm chí là đuổi học.

Hiệu trưởng và nhân viên quản lý các cấp của trường học nên cùng nhau hợp sức để tạo nên một môi trường học tập tốt, nêu cao chính nghĩa, áp chế các học sinh có hành vi côn đồ, thông qua việc thực hiện nghiêm túc chế độ quy tắc để trấn áp các học sinh đó. Một số trường học còn tổ chức định kỳ các cuộc hội đàm, nhắc nhở các thầy cô giáo chú ý ngăn chặn sự phát sinh của tình trạng bạo lực và quấy rối học đường, giúp đỡ những học sinh bị hại đấu tranh lại với những kẻ côn đồ đó.

Đa số các học sinh thường chỉ ngẫu nhiên bị lăng nhục hoặc quấy rối một lần, nhưng một số học sinh khác lại bị hại trong một thời gian dài. Các bậc cha mẹ có thể bảo vệ con tốt nhất bằng cách rèn luyện cho con sự tự tin và khả năng xử lý sự việc một cách độc lập. Chỉ như vậy mới có thể giúp con tránh được sự ức hiếp và quấy rối của những kẻ côn đồ.

Dạy cho con lòng dũng cảm và giúp con học cách tự bảo vệ bản thân là cách hiệu quả nhất giúp con sớm trưởng thành.

KHẮC PHỤC THÓI QUEN LÊ MỀ CỦA TRẺ

Hạnh - học sinh lớp mười, sau khi thi đỗ vào một trường Trung học phổ thông trọng điểm của thành phố đã viết bài “Tôi sửa chữa thói quen lê mề”. Cô bé viết:

Cũng giống như một số các bạn học năm đầu Trung học khác, mỗi khi ngồi trước bàn học làm bài tập, trí tưởng tượng của tôi vô cùng phong phú, sáng mai sẽ ăn gì nhỉ? Con chó nhà hàng xóm khi nào sẽ sinh con nhỉ? Bài tập mỹ thuật phải làm mất bao nhiêu thời gian?... Tóm lại, chỉ cần tôi nghĩ ra chuyện gì đó khi làm bài tập thì chúng đều có thể xuất hiện trong đầu tôi. Vì thế, lúc tôi làm bài tập, lúc lại không làm, mất rất nhiều thời gian. Hơn nữa, dù tôi có làm xong bài tập sớm thì cha mẹ cũng có “chính sách đai ngộ” gì với tôi đâu! Ví dụ làm bài tập xong sớm sẽ được xem tivi,... thì tôi sẽ vừa làm vừa chơi còn hơn. Nhưng nói ra cũng thấy lạ là đôi khi tôi cũng được mẹ khen: “Xem kìa, con gái chúng ta hôm nay học bài đến hơn 10 giờ cơ đấy”. Thì làm sao tôi không vui cho được?

Năm học lớp mười và lớp mười một, cách học bài này khiến tôi rất vui và vẫn cảm thấy không có gì sai cả. Tuy nhiên, đến năm học lớp mười hai, cùng với độ khó của bài tập tăng lên, lượng bài tập cũng theo đó mà tăng lên. Vì thế, hàng ngày, chỉ riêng làm bài tập thôi tôi cũng phải học đến 11, 12

giờ đêm chừ đừng nói tới việc ôn bài nữa. Khổ nhất là bình thường khả năng tính toán của tôi không tốt nên với tốc độ chậm, mỗi lần thi cử hầu như tôi không làm hết được bài tập. Có một lần, vì lượng bài tập khá nhiều, tôi lại làm chậm nên không làm hết được ba bài sau, lần thi đó tôi chỉ được 5 điểm. Chuyện này đã khiến tôi hiểu được rằng mình không thể lè mề như thế này nữa. Từ sau đó, tôi bắt đầu thực hiện kế hoạch “tính thời gian làm bài tập”.

Tôi quyết tâm thay đổi và sửa chữa thói quen lè mề của mình, mỗi khi làm bài tập, tôi luôn đặt chiếc đồng hồ trên bàn học, hạn định thời gian theo lượng bài tập. Khi mới bắt đầu, tất nhiên sẽ gặp phải một chút khó khăn, đôi khi không thể kiềm chế được bản thân, nghĩ đến những chuyện khác, tôi liền ra lệnh cho mình: “Quay trở lại mau!”. Lâu dần, tôi đã quen với cách làm bài tập này. Sau vài tháng luyện tập, tốc độ làm bài tập của tôi được nâng lên rất nhiều, mỗi khi thi tôi đều có thể làm hết tất cả các bài tập.

Năm nay tôi đã thi đỗ vào đại học, tôi được học tại một trường trọng điểm của thành phố, không thể nói rằng điều này không có liên hệ gì với việc thay đổi thói quen lè mề khi làm bài tập của tôi.

Lè mề, chậm chạp là căn bệnh thường thấy trong học tập và sinh hoạt của trẻ. Sự lè mề của

trẻ trong học tập chủ yếu là do ba nguyên nhân sau: Thứ nhất là không có hứng thú lăm với việc học tập, tính chủ động trong học tập không mạnh mẽ, học tập chỉ để ứng phó với cha mẹ và thầy cô giáo; thứ hai là tính khí chậm chạp, làm việc gì cũng không nhanh nhẹn, dù trời có sập thì cũng vẫn như vậy; thứ ba là quan niệm về thời gian không đúng đắn, không biết rằng quý trọng thời gian cũng chính là quý trọng sinh mệnh của mình. Vì vậy, các bậc cha mẹ khi sửa cho con thói quen lề mề, nhất thiết phải tìm ra được nguyên nhân rồi mới “xem bệnh cho thuốc”.

Vậy thì, cha mẹ phải làm gì mới có thể sửa được thói quen lề mề của trẻ? Kinh nghiệm cho thấy phải làm như sau:

(1) Giúp trẻ hiểu được rằng quý trọng thời gian chính là quý trọng sinh mạng và tài sản của bản thân.

Nói chuyện một cách bình thường với trẻ, nêu lên mối quan hệ giữa cuộc sống và học tập, làm cho trẻ ý thức được hàm ý chân chính của câu nói: “Thời gian là vàng”. Trong một xã hội mà sự cạnh tranh ngày càng quyết liệt, nếu không nắm bắt lấy thời gian, người lề mề, chậm chạp sẽ bị xã hội đào thải, cuộc sống sẽ không được bảo đảm. Thói quen lề mề sẽ làm ảnh hưởng đến cả một đời người.

(2) Giúp trẻ chủ động làm việc theo thời gian.

Thói quen lề mề không chỉ tồn tại trong việc học tập mà nó còn được phản ánh trong mọi lĩnh vực của cuộc sống như ăn mặc, vui chơi,... Vì vậy, muốn khắc phục được thói quen xấu này, cần phải bắt tay từ những góc độ khác nhau, bắt đầu từ thực tế của bản thân trẻ để lập ra các biện pháp sửa chữa. Làm việc gì, cần bao nhiêu thời gian, trước hết cần đưa ra các giả định, bảo đảm hoàn thành một cách có chất lượng trong thời gian nhất định (tất nhiên càng nhanh càng tốt). Sau khi làm xong, có thể cùng nhau thảo luận, điều chỉnh lại để lần sau làm tốt hơn. Đối với trẻ, khi thực hiện hoạt động tính thời gian như đọc, trả lời câu hỏi, lao động, nếu cha mẹ có thể tham gia cùng con thì sẽ đem lại hiệu quả tốt hơn.

(3) Cho trẻ kết bạn với những người bạn có hiệu suất làm việc cao.

Cho trẻ cùng học tập, vui chơi với những đứa trẻ làm việc nhanh nhẹn khác, giúp cho trẻ có ảnh hưởng lẫn nhau. Hơn nữa, các bạn cũng có thể liên hệ với cha mẹ của những đứa trẻ nhanh nhẹn khác, cùng với việc giúp con chịu ảnh hưởng từ phía những đứa trẻ khác, thì ngược lại những đứa trẻ khác cũng có thể nâng cao hơn sự nhanh nhẹn của mình.

(4) Rèn luyện cho con cách tận dụng thời gian có hiệu quả cao một cách có ý thức.

Hướng dẫn con lập kế hoạch thời gian học tập, nhiệm vụ cần làm và mục tiêu cần đạt được trong ngày, sau khi hoàn thành xong có thể thưởng cho con một phần thưởng nhỏ. Mỗi lần nên kết hợp rèn luyện cả ba phương diện trên. Tuy nhiên, việc rèn luyện cần phải căn cứ vào độ tuổi và đặc điểm cá tính của trẻ, cần phải biết xử lý một cách linh hoạt. Ví dụ: Khi rèn luyện cho trẻ mặc quần áo, bạn có thể làm mẫu trước cho trẻ để trẻ học cách tự mặc quần áo. Bạn cũng có thể dùng búp bê bằng vải để trẻ tự mặc và thay quần áo cho búp bê, mỗi lần trẻ hoàn thành xong, bạn nên khích lệ và khen ngợi. Đóng cúc áo, kéo khóa, cởi cúc áo,... đều có thể trở thành những bài tập rèn luyện. Lúc này, chúng ta cần phải nhẫn耐, không nên kỳ vọng rằng trẻ chỉ làm một lần là có thể được, việc này cần phải lặp đi lặp lại nhiều lần. Bạn nên làm cho trẻ thấy rằng nâng cao hiệu suất là một việc làm thú vị. Nếu trẻ quá chậm chạp trong việc mặc quần áo thì bạn hãy làm cho trẻ cảm thấy rằng mặc quần áo rất thú vị. Điều này cần phải rèn luyện ngay từ khi còn nhỏ, khi trẻ còn rất nhỏ, bạn hãy hát cho trẻ nghe một vài bài hát hay mặc quần áo cho trẻ, khi đã lớn hơn một chút, bạn có thể đưa cho trẻ một số đồ chơi để trẻ sắp đặt như những đồ chơi có âm thanh khi lắc bằng tay, những bức tranh đẹp,...

Dù là thói quen tốt hay thói quen xấu thì nó cũng đi theo suốt cuộc đời trẻ, vì vậy, việc phát hiện kịp thời các thói quen xấu và loại bỏ dần các thói quen đó là sự giúp đỡ lớn nhất của các bậc cha mẹ dành cho trẻ.

GIÚP TRẺ BIẾN SỰ DỰA DÂM THÀNH TÍNH TỰ LẬP

Ngày mồng 10 tháng Bảy năm..., một sinh viên đã nhảy từ ban công tầng năm xuống đất và chết, đó là Tân - sinh viên chuyên ngành máy tính của một trường đại học.

Trong mắt mọi người, Tân là một sinh viên ưu tú. Từ Tiểu học đến Trung học, thành tích học tập của Tân luôn đứng đầu, mỗi lần thi xong, Tân đều hỏi thầy giáo rằng: “Lần thi này ai là người đứng thứ hai?” bởi Tân rất tự tin rằng vị trí đầu tiên nhất định sẽ thuộc về mình. Một học sinh xuất sắc như vậy sẽ luôn được thầy giáo khen ngợi và được cha mẹ yêu thương. Để cho Tân có thể tập trung sức lực vào học tập, cha mẹ Tân đã hết sức lo lắng. Bất cứ việc gì ngoại trừ việc học, cha mẹ đều làm thay: Khi ăn cơm, mẹ bưng cơm đến cho tận tay, quần áo bẩn cũng là việc của mẹ, hết vở ghi bài mẹ cũng phải đi mua, khi tốt nghiệp Trung học, đến tất cả của mình Tân cũng chưa bao giờ tự giặt lấy, Tân đã quen với cuộc sống “cơm bưng nước rót”, hơn nữa, có khi cậu còn cảm thấy sung sướng

vì được hưởng thụ như vậy. Sự thực thì đến 17, 18 tuổi là cần phải có những kỹ năng sinh hoạt cơ bản như giặt quần áo, nấu ăn nhưng Tân không giống như những đứa trẻ khác, Tân không rèn luyện những kỹ năng này.

Khi Tân thi Đại học, thành tích của cậu đứng đầu toàn huyện, đứng thứ hai toàn tỉnh, thi đỗ vào một trường đại học, đó chính là trường mà Tân ao ước. Tin vui này đã làm cho gia đình vui như mở hội, bạn bè thân không ngừng ca ngợi Tân giỏi giang, thông minh. Cũng giống như các bạn mới vào học khác, Tân vô cùng vui sướng khi được ra thành phố. Tuy nhiên, sống trong môi trường mới không lâu, Tân không biết phải làm thế nào, không biết nấu cơm, không biết giặt quần áo, thậm chí thường không tìm được phòng học, không biết làm thế nào để sống được cùng với các bạn. Mặc dù những người bạn tốt thường xuyên giúp đỡ Tân nhưng vẫn không thể giải quyết được vấn đề thích nghi của Tân, điều này khiến Tân cảm thấy vô cùng khổ sở. Không còn cách nào khác, Tân đành phải xin nhà trường cho bảo lưu, nhà trường căn cứ vào những biểu hiện của cậu sau khi nhập học nên cũng đồng ý.

Năm sau, nhà trường gửi giấy báo gọi đi học lại cho Tân. Sau khi nhận được giấy báo, Tân không tỏ ra vui mừng chút nào mà ngược lại, Tân vô cùng hoảng sợ, cậu sợ lại phải xa cha mẹ, lo sợ

rằng mình vẫn không thể thích nghi được với cuộc sống ở trường đại học. Bị kích thích bởi những yếu tố này, Tân đã nhảy từ ban công tầng năm xuống đất, kết thúc cuộc đời khi còn là một thanh niên.

Câu chuyện trên của Tân không thể không khiến chúng ta phải suy nghĩ, trong quá trình dạy dỗ con cái, chúng ta có vô tình hay hữu ý làm thay con tất cả mọi việc mà chúng có thể làm được bằng sức của mình hay không, cùng với việc coi trọng thành tích học tập của con, bạn có xem thường việc rèn luyện cho con các kỹ năng sống hay không. Các nhà giáo dục học nổi tiếng từng nói: “Tất cả những gì trẻ có thể tự làm được thì phải để trẻ tự làm; tất cả những gì trẻ có thể tự suy nghĩ được thì phải để trẻ tự suy nghĩ”. Đây là một câu nói nổi tiếng phù hợp với quy luật giáo dục. Nói một cách cụ thể, muốn giúp con biến sự dựa dẫm thành sự tự lập, các bậc cha mẹ cần bắt đầu từ những việc sau:

(1) Để cho trẻ tự làm những việc mình có thể làm được, rèn luyện thói quen tự bắt tay vào làm việc.

Mục đích của giáo dục trong gia đình không phải để trẻ sống một cuộc sống quá thoái mái, an nhàn mà nên rèn luyện cho trẻ kỹ năng về các phương diện. Vì thế, các bậc cha mẹ nên thay đổi quan niệm, rèn luyện cho trẻ ngay từ nhỏ tinh thần

tự lập, tự chủ trong những sinh hoạt hàng ngày. Nếu trẻ có thể tự làm được thì không nên làm thay cho trẻ. Các bạn có thể thử làm theo cách của các bậc cha mẹ ở Mỹ: Trẻ em Mỹ ngay từ khi chào đời đã ngủ riêng, khi trẻ đã biết bú bình, người mẹ sẽ để cho con tự cầm bình để uống sữa, sau khi trẻ đã uống sữa xong, họ sẽ đặt đứa trẻ đó lên bồn cầu để nó tự đại tiện, sau đó đặt đứa trẻ đó vào một chiếc cùi để nó tự chơi, khi đứa trẻ học đi thì cũng là lúc nó tự vịn xe tập để đi. Khi lớn lên, tất cả là tự phục vụ cho bản thân mình, còn phải giúp cha mẹ làm một số việc nhà, 7 tuổi bắt đầu học cách tự kiếm tiền, trẻ em gái 13 tuổi sẽ nhận giặt toàn bộ quần áo trong gia đình và được trả công theo mức thu nhập trong xã hội, sau 18 tuổi là hoàn toàn độc lập.

(2) Những yêu cầu đưa ra phải phù hợp với khả năng của trẻ.

Khi rèn luyện cho trẻ khả năng làm việc, cần đưa ra những yêu cầu phù hợp với độ tuổi, trình độ phát triển về năng lực của đứa trẻ. Nếu yêu cầu quá cao, độ khó quá lớn sẽ làm cho trẻ nảy sinh tâm lý sợ khó, tự ti, nếu yêu cầu quá thấp thì không kích thích được sự hứng thú của trẻ. Sự thực thì trong thời kỳ còn nhỏ, cùng với sự phát triển về sinh lý của trẻ, khả năng hoạt động của cơ thể và tư chi cũng tăng lên, tương ứng với sự bắt đầu phát triển của tính tự chủ, tính độc lập cũng dần tăng lên, đây chính là thời kỳ thích hợp

để cha mẹ giúp con hình thành các thói quen tốt. Cha mẹ nên kiên trì đưa ra một số yêu cầu và để cho con tự hoàn thành. Khi trẻ thấy rằng đôi tay mình có thể làm được nhiều việc thì sự tự tin và tinh thần trách nhiệm của trẻ cũng tăng lên, từ đó sẽ giảm bớt tâm lý dựa dẫm vào cha mẹ.

(3) Áp dụng một số biện pháp để làm thay đổi tâm lý dựa dẫm đã hình thành ở trẻ.

Một khi cha mẹ phát hiện ra rằng con mình có tính dựa dẫm thì phải kịp thời sửa chữa cho con. Trước hết, cần phải tìm hiểu nguyên nhân hình thành tính ỷ lại của con, trên cơ sở đó áp dụng một số biện pháp cần thiết. Ví dụ, nhiều ông bố, bà mẹ phải đau đầu chỉ vì vấn đề thức dậy mỗi buổi sáng của con, gọi con hết lần này đến lần khác nhưng con không dậy mà cứ nằm ỳ trên giường. Bị muộn thì lại trách cha mẹ không lôi mình dậy. Đối mặt với tình trạng này, ông bố đã phải nói với con gái rằng: “Đi học là việc của con, buổi tối đi ngủ phải đặt sẵn đồng hồ báo thức, buổi sáng con phải tự dậy, sẽ không có ai gọi con nữa đâu, bị muộn học thì tự mình phải chịu trách nhiệm lấy thôi”. Tất nhiên ông bố này rất hiểu con gái, ông biết rằng con gái rất chú trọng đến hình tượng của mình trong mắt bạn bè và thầy cô. Ngày thứ hai, khi đồng hồ báo thức vừa kêu một tiếng, cô con gái đã lập tức nhảy ra khỏi giường. Ông bố này rất hiểu con gái mình, ông đã vận

dụng một kỹ xảo nhỏ, thay đổi tâm lý dựa dẫm của con một cách nhẹ nhàng, thoải mái, cách làm này rất đáng để chúng ta học tập theo.

Dạy cho trẻ tự lập trong cuộc sống là một công việc rèn luyện quan trọng để trẻ bước tới con đường phía trước, nó quyết định vận mệnh suốt cuộc đời của trẻ.

RÈN LUYỆN CHO TRẺ KHẢ NĂNG TỰ LÀM VIỆC

Một thầy giáo dạy ở một trường đại học nói ông đã từng tận mắt chứng kiến cảnh cha mẹ của một sinh viên mới đưa con trai đi nhập học. Vào ký túc xá, cha mẹ cậu ta xuýt xoa xem con nóng lạnh thế nào, dặn đi dặn lại, ông bố giúp con sửa sang lại đồ dùng sinh hoạt và học tập, bà mẹ giúp con chỉnh lại giường và chiếu. Nhà trường cung cấp một chiếc chiếu trải giường, cha mẹ cậu ta mang từ nhà đi cho cậu ta bốn chiếc, mỗi tháng đổi một chiếc, mùa xuân được nghỉ học thì mang cả về để giặt, cả một học kỳ, cậu sinh viên đại học này đều không giặt quần áo, đến mùa xuân, cậu ta mang cả gói lớn, gói nhỏ quần áo bẩn về nhà. Những chủ nhân tương lai của đất nước mà khả năng tự lo liệu thấp đến thế sao, vậy thì tình trạng ở các trường Tiểu học và Trung học còn như thế nào nữa?

Khả năng làm việc của trẻ thấp chủ yếu có liên quan đến cách thức nuôi dạy con của các bậc cha mẹ. Có những ông bố bà mẹ rất giỏi giang, làm việc gì cũng nhận hết về mình, như vậy đã vô tình cướp mất cơ hội rèn luyện khả năng làm việc của trẻ. Có những người lại đánh giá quá thấp khả năng tự chủ của con, cho rằng con mình còn quá nhỏ, chưa thể làm được bất cứ việc gì hoặc làm không tốt, thậm chí sợ rằng con mình sẽ làm hỏng một thứ gì đó, chính vì thế họ làm thay con tất cả. Có người lại quá chú trọng đến việc giáo dục tố chất văn hóa, tri thức cho con mà xem nhẹ việc rèn luyện khả năng làm việc của con. Có những người lại hết sức sai lầm là quá coi trọng khả năng làm việc của trẻ mà không nghĩ đến đặc điểm tâm lý và nhu cầu của trẻ, mua cho con rất nhiều đồ chơi nhiều hình thù và màu sắc, chạy bằng điện, quá nhiều tính trí tuệ, không thể tháo lắp. Trẻ ngồi chơi giữa những đồ chơi xanh xanh đỏ đỏ mà không biết phải chơi như thế nào.

Vậy chúng ta nên làm gì để rèn luyện cho con khả năng làm việc? Kinh nghiệm thành công là:

(1) Rèn luyện cho trẻ khả năng tự lo liệu.

Các bậc cha mẹ nên rèn luyện cho con khả năng tự lo liệu một cách có ý thức. Khi con còn nhỏ, bạn có thể dạy con những việc nhỏ như sắp xếp các đồ chơi, tự rửa tay, rửa mặt, tự rót nước uống, thay quần áo để đi ngủ,... Khi trẻ đã lớn hơn

một chút, bạn có thể để cho trẻ tự quét nhà, giặt một số đồ vật nhỏ như khăn tay,... mang giúp cha mẹ một số thứ nhẹ, khi lớn hơn một chút nữa, trẻ có thể phụ trách việc nuôi một con mèo, tưới nước cho hoa, rửa bát, lau nhà, sửa soạn quần áo,... Trẻ có ý thức tự chủ mạnh mẽ sẽ rất thích được làm một số việc nhỏ trong sinh hoạt hàng ngày, cha mẹ nên kịp thời khen ngợi con một cách thích hợp. Khi trẻ làm không tốt, không nên lo lắng, lập tức làm thay con và cũng đừng trách mắng con để từ đó tăng thêm lòng tự tin của con. Đối với một số việc khó hơn một chút, cha mẹ nên hướng dẫn cho con. Trong quá trình làm việc nhà, trẻ vừa rèn luyện được khả năng tự lo liệu, vừa rèn luyện được khả năng làm việc và tinh thần trách nhiệm. Thông qua việc tự làm những việc nhà phù hợp với khả năng của mình, trẻ có thể hiểu được đạo lý là muốn đạt được gì thì cũng phải bỏ công sức ra. Một số đứa trẻ ban đầu rất thích làm công việc nhà nhưng khi phải làm lâu hơn một chút thì lại cảm thấy chán. Lúc này, cha mẹ nhất định phải kiên trì, rèn luyện cho trẻ thói quen tự mình làm việc nhà, rèn luyện cho con bền chí, nhất định không được bỏ dở giữa chừng.

(2) Đưa trẻ đến với thiên nhiên.

Khả năng làm việc của trẻ em ở nông thôn tốt hơn so với trẻ em ở thành phố, đó là vì trẻ em nông thôn được tiếp cận với thiên nhiên, thiên

nhiên cho chúng rất nhiều thứ để chúng có thể động tay vào. Cuối tuần hoặc ngày nghỉ, các bậc cha mẹ ở thành phố có thể đưa con đến với thiên nhiên, ngoài việc tận hưởng ánh nắng mặt trời và luồng không khí trong lành ra, trước hết, bạn có thể chuẩn bị một số hoạt động mà trẻ có thể tham gia được như cùng trẻ nghịch cát, xây nhà trên cát, bảo trẻ nhặt lá cây, bắt một số loại côn trùng, cho trẻ biết đặc tính và tên gọi của các loại động, thực vật đó; khi về đến nhà, lấy những con côn trùng đã bắt được làm thành mẫu vật thực nghiệm, ép lá vào sách. Nếu có điều kiện, bạn hãy làm một chiếc lưới nhỏ để bắt cá. Dưa con đến với thiên nhiên sẽ làm cho trẻ phấn khích, hơn nữa, có thể làm cho con gắn bó với cha mẹ hơn, lại có thể rèn luyện cho con tình yêu thương và khả năng làm việc, cha mẹ có thể nghỉ ngơi thoải mái một chút, như vậy không phải là rất đáng vui hay sao?

(3) Cho trẻ chơi những đồ chơi có tính kết cấu và tính thao tác cao.

Một số bậc cha mẹ cho rằng, độ khó của đồ chơi càng lớn thì càng có lợi cho trẻ, vì thế, họ mua cho con các loại đồ chơi chạy bằng điện, đồ chơi phát triển trí tuệ, sau khi trẻ xem xong sẽ không muốn chơi, đồ chơi cũng không còn ý nghĩa nữa. Có nhiều người lại cho rằng cho con chơi càng nhiều đồ chơi thì càng có thể rèn luyện khả năng

làm việc cho con, vì thế, họ mua đồ chơi đầy nhà, trẻ nhìn xung quanh, chẳng có thứ đồ chơi nào khiến trẻ phải chú ý, kết quả cũng giống như một đứa trẻ trên cổ có đeo bảy chiếc bánh nướng mà vẫn chết vì đói, có quá nhiều đồ chơi nhưng lại không biết chơi một đồ chơi nào. Chúng tôi khuyên các bậc cha mẹ khi mua đồ chơi cho con, trước hết phải tuân theo đặc điểm tâm lý và quy luật hoạt động của trẻ, lựa chọn một số đồ chơi có tính thao tác cao, có thể thu hút được sự chú ý đặc biệt của trẻ. Khi trẻ còn nhỏ, cha mẹ có thể để trẻ dọn giấy rác bỏ đi,... khi trẻ lớn hơn một chút, có thể dạy trẻ cắt giấy, xếp hình,...

THAY ĐỔI NHẬN THỨC CHO TRẺ KHI LÀM VIỆC NHÀ

Khánh bảy tuổi, vừa bắt đầu đi học. Ở trường học cậu được mọi người yêu mến, vì cậu đối xử tốt với bạn bè, nhiệt tình, vui vẻ giúp đỡ người khác, thường phụ giúp thầy, cô giáo. Mỗi lần tổ chức họp phụ huynh, mẹ cậu thường được mọi người hỏi ở nhà giáo dục Khánh thế nào? Sao cậu ta luôn tự nguyện giúp đỡ người khác như thế,... Đối với câu hỏi của mọi người, mẹ Khánh cảm thấy không biết trả lời như thế nào? Bà chỉ nói Khánh dường như bẩm sinh như thế. Điều này cũng không hoàn toàn sai, Khánh đã từng là cánh tay đắc lực rất đáng yêu. Mẹ nói: “Khánh, lấy hộ mẹ giấy ăn đằng kia”.

Thế là cậu bé vội vàng chạy đi lấy đưa cho mẹ, trên mặt biểu lộ đầy vẻ vui mừng vì đã giúp được mẹ. Nhưng theo sự lớn lên của tuổi tác, Khánh xuất hiện sự thay đổi, dường như ngày càng lười lao động. Mỗi lần mẹ bảo cậu đi làm việc gì đó, cậu đều trộn to mắt nhìn, không động chân tay, đến khi mẹ nói có vẻ gay gắt, mới cố làm cho xong chuyện, hơn nữa trên mặt rất ít khi nhìn thấy nụ cười rạng rõ như trước kia. Mẹ cậu cho rằng Khánh đã lớn rồi, cần phải làm việc nhà, dạy cậu tinh thần lao động và tinh thần hợp tác cùng các thành viên khác trong gia đình, vì thế phân công cho cậu một số việc, ví dụ dọn bàn trước bữa tối, sáng ngủ dậy gấp chăn gọn gàng,... Biểu hiện của Khánh làm mẹ rất thất vọng, mỗi ngày mẹ phải thúc giục rất nhiều lần, thậm chí phát cáu lên cậu mới động đậy chân tay, nhưng làm cũng rất qua loa, khiến cho mẹ thật sự tức giận, không thể không cho cậu một bài học. Mẹ cậu không hiểu, khi cậu còn nhỏ, rất yêu lao động, thường được biểu dương ở trường, vì sao lớn hơn một chút ở nhà làm gì cũng thấy rất khó khăn. Ở đây mẹ của Khánh đã coi nhẹ một vấn đề, khi Khánh đã lớn dần, nhất là khi tiếp xúc với môi trường thế giới bên ngoài, hiểu được sự khác nhau giữa tự nguyện và bị ép buộc. Khi cậu còn nhỏ, việc giúp mẹ đối với cậu là một chuyện hứng thú khiến cậu vui mừng, bởi cậu nghĩ mình có thể làm việc được như

người lớn; điều này là sự thử nghiệm đối với năng lực bản thân của cậu, là sự tìm hiểu đối với thế giới của người lớn, đối với cậu là một cái mới. Trong đầu cậu không có ý thức là bản thân đang giúp đỡ người khác, mà là hoàn toàn coi mình làm trung tâm, bởi cậu muốn học các loại kỹ năng, để bản thân hiểu có thể làm tốt việc gì, để người khác hiểu cậu có thể làm việc người lớn làm, thế là đủ rồi. Nên cậu tự nguyện đi làm và có được niềm vui vô hạn từ trong việc đó.

Khi Khánh đã dần dần học được nhiều việc, đặc biệt là ở nhà, những thứ đó đối với cậu đã rất thành thạo, hơn nữa không học được những điều mới mang lại sự kích thích cho cậu, việc nhà trở thành việc chán ngắt, thậm chí trở thành gánh nặng. Do vậy cậu không chủ động đi làm, mệnh lệnh của mẹ trở thành ép buộc, khiến cậu không thoái mái. Mà sự không thoái mái này liên quan đến sự việc làm cho cậu chán ghét đối với việc mẹ bắt làm. Điều này ngoài dự định của mẹ, khiến mẹ rất buồn, dẫn đến sự không vui vẻ giữa mẹ và cậu trong tất cả mọi việc. Còn ở nhà trường, mọi thứ đều mới lạ, cậu giúp các bạn và thầy cô giáo mà cảm thấy vui vẻ; bạn bè và thầy cô lại biểu dương khiến cậu cảm thấy mình có ích, quan trọng hơn là cậu không cảm thấy mình đang bị bắt ép mà là tự nguyện làm. Nên cậu có biểu hiện khác nhau giữa ở nhà và ở trường.

Điều mà trẻ thấy được ở trường học là một môi trường dân chủ. Thầy giáo không ép học sinh làm bất cứ nghĩa vụ lao động gì, học sinh có thể làm giúp thầy giáo một việc gì đó là điều vinh dự. Chúng đều tranh nhau đi ghi tên, mà chủ động giúp đỡ bạn khác để được coi là tích cực, làm cho Khánh cảm thấy vui vẻ thoải mái, tự hào không coi lao động là khổ sai, luôn tự nguyện đi làm. Ở tuổi của cậu, Khánh tự cảm thấy được sự khác nhau của tư giác và ép buộc. Cậu hy vọng mình được lựa chọn, không bị ép buộc đi làm việc gì cả.

Xã hội ngày càng phát triển thì quyền lực tuyệt đối dần mất đi, thay vào đó là khái niệm dân chủ, “hợp tác”. Hợp tác là mọi người cùng góp sức hoàn thành một việc, bản thân việc này thể hiện lợi ích và trách nhiệm của các bên. Trong ví dụ trên, Khánh đã thoát xa cảm giác mới lạ của làm việc, nếu muốn cậu tiếp tục tham gia lao động thì cần phải làm tăng thêm ý nghĩa mới trong đó, chứ không phải nói với cậu một cách đơn giản “đi làm cái này, đi làm cái kia”. Ví dụ Khánh không tự nguyện đi làm thì cha mẹ lại nổi giận, dạy cậu bằng đòn roi, đã sai lại càng sai. Kết quả của việc cưỡng chế là Khánh nhất quyết không làm, thà rằng chịu phạt, cha mẹ Khánh cũng không biết phải làm gì để khuyên giải Khánh, chứ chưa nói là hợp tác.

Cần giáo dục thái độ hợp tác cho con, không thể lấy tác phong của người lớn để ép buộc. Hợp tác có nghĩa là để trẻ tự do bình đẳng nhiều hơn. Trong phần lớn các trường hợp cha mẹ chỉ biết yêu cầu, chúng ta cần trẻ làm giúp một số việc nhà, nhưng không vì nhu cầu lao động, cái quan trọng hơn là giáo dục tính trách nhiệm và tinh thần hợp tác của trẻ. Nếu như quên việc này, trẻ bắt buộc phải làm việc sẽ dẫn đến ác cảm và sự từ chối hợp tác của con đối với công việc cha mẹ giao sẽ tất yếu xảy ra.

Khi khuyến khích con làm việc, cha mẹ nên kịp thời bổ sung khái niệm mới, giúp cho lao động trở nên có ý nghĩa. Chuyển từ cảm giác mới lạ bước đầu và mong muốn biểu hiện năng lực sang cảm giác tự hào vì cống hiến cho cuộc sống gia đình. Cần giúp con suy nghĩ vấn đề từ góc độ hợp tác, chứ không phải chỉ đáp ứng niềm vui và sự huy vinh của một người. Muốn dạy trẻ hiểu được gia đình là một chỉnh thể vận động, đòi hỏi mỗi thành viên phải bỏ công sức rèn luyện mới có được gia đình hạnh phúc. Trẻ cần phục vụ chỉnh thể này, đây cũng là nghĩa vụ của chúng. Khi có nhận thức như vậy chúng sẽ dễ chấp nhận hơn.

Trẻ thường có tính hiếu kỳ, luôn muốn thử nghiệm bất cứ sự vật mới lạ nào. Tham gia hoạt động gia đình sẽ thu hút sự chú ý của trẻ.

GIÚP TRẺ RÈN LUYỆN LÒNG DŨNG CẨM

Khi trèo lên một con dốc cao, Hải rất sợ hãi, mỗi bước đều quay đầu lại không ngớt nhìn bối, cậu rất muốn bối đưa lên. Người bối dường như cố ý để con rèn luyện nên không nhìn cậu. Bởi người bối biết, tuy lần đầu leo dốc nhưng Hải có thể leo lên được, đây là cơ hội rất tốt để rèn luyện lòng can đảm và trí thông minh. Nhưng người mẹ lại vô cùng lo lắng, lo cậu bị ngã và bàn tay nhỏ bé của cậu sẽ bị xước. Người mẹ luôn nhìn cậu, vừa lo lắng gọi cậu bé, vừa nói bối chậm lại một chút, cuối cùng Hải nhát gan không dám leo lên tiếp. Sau đó, bối phải bế cậu lên, không đạt được mong muốn thử leo cao. Vốn dĩ cậu có thể chiến thắng nếu người mẹ không biểu hiện đáng vẻ thấp thỏm lo lắng, Hải có thể leo lên, đây là một cơ hội để cho con tự nhận ra năng lực của bản thân, nhưng đã bị người mẹ làm hỏng.

Việc nuôi dạy con của cha mẹ cũng giống như việc thả cao diều vậy, dùng dây buộc càng chặt chúng càng không bay lên cao được. Cha mẹ không nên quá biểu hiện sự quan tâm đó, làm như thế trước mặt những đứa trẻ khác chúng sẽ cảm thấy mất mặt, thậm chí nhìn thấy đứa trẻ khác dũng cảm vui đùa mà nghĩ rằng bị mẹ chăm sóc quả là chán ghét, cho rằng mẹ nhiều chuyện, không công bằng đối với nó. Mẹ càng cảm thấy

không yên tâm với con, chúng càng bức bối, nội tâm của chúng càng cảm thấy không cân bằng, thậm chí còn nảy sinh tâm lý chống đối. Trẻ con càng không muốn mẹ ở bên cạnh, mẹ càng không yên tâm, càng chăm sóc, hướng dẫn. Trẻ càng tức giận, thường hay nói: “Mất cả hứng, con không chơi nữa”. Mẹ sững người không hiểu chuyện gì. Muốn rèn luyện dũng khí cho con, phải xem lại dũng khí của bản thân cha mẹ. Nếu chúng ta sợ hãi với những hoạt động có vẻ nguy hiểm hay những khó khăn của bản thân, thì cũng có thể hiểu được con mình sẽ như thế nào.

Có khi chúng ta lo lắng chỉ vì sự an nguy của con, mà làm mất đi cơ hội rèn luyện của chúng. Làm như thế thực tế là rất ích kỷ. Cha mẹ vì bảo vệ tình cảm của mình không bị tổn thương, sợ bản thân không thể chấp nhận được kích động, nên yêu cầu bảo hiểm để tăng sự bảo vệ, tạo nên yếu điểm làm thiếu dũng khí của con. Cha mẹ cần khắc phục tâm lý ích kỷ này, suy nghĩ vì tương lai của con, dũng cảm khuyến khích con làm tất cả mọi việc có thể, để trở thành đứa trẻ có dũng khí.

Muốn rèn luyện lòng dũng cảm cho trẻ, cha mẹ phải có dũng khí trước, đây là cách tốt nhất để rèn luyện cho trẻ hình thành tính can đảm.

NÊN GIÁO DỤC GIỚI TÍNH CHO CON

Đây là cuộc đối thoại giữa một người mẹ và cô con gái: “Mẹ ơi, con hỏi mẹ một vấn đề, mẹ đừng cười mà phải trả lời thật nhé. Khi hôn nhau có ngừng thở không ạ?”.

“Thở bằng mũi, ăn bằng miệng, dùng tay che miệng xem có thể ngừng thở không?”. Cô con gái thử làm như thế rồi hỏi: “Con xem nam nữ hôn nhau trong tivi đều hơi nghiêng, hay là sợ mũi cứng phải không?”.

“Con quan sát rất kỹ, nói đúng đấy”. Người mẹ đáp.

Đứa trẻ bước vào thời kỳ dậy thì bắt đầu nhận thấy bản thân có sự thay đổi nhỏ, nếu trước đây chúng đã tiếp nhận sự chỉ dẫn khoa học của cha mẹ thì sẽ không cảm thấy ngạc nhiên đối với hiện tượng kinh nguyệt và di tinh. Nhưng chúng vẫn cảm thấy xấu hổ, cha mẹ cần có phương thức khéo léo hướng dẫn con thản nhiên đối diện với vấn đề giới tính.

Một người mẹ phát hiện cậu con trai học lớp bảy của mình đỏ mặt, đang giấu vết bẩn tinh định chảy ra, mẹ liền bí mật thì thầm với bố rằng: “Con trai có mộng tinh rồi”. Bố vỗ vai con trai nói: “Con trai, bố chúc mừng con, điều này chứng tỏ con đã là một người đàn ông”. Sau đó, cha mẹ tặng cậu một cuốn sách nói về tuổi dậy thì. Rất nhiều

chuyên gia cho rằng, gia đình cần nhận thức giáo dục “giới tính” là điều quan trọng của cuộc sống, là con đường lý tưởng nhất trong việc giáo dục giới tính đối với con. Có nhiều cha mẹ cho rằng, nhận thức của con người đối với giới tính là một việc “không thầy đố mà làm nên”, hoặc đợi con đến tuổi dậy thì mới dạy cũng không muộn. Hai cách nghĩ này đều không khoa học.

Giáo dục giới tính rất quan trọng, cha mẹ nên là người thầy giáo dục giới tính đầu tiên của con. Giáo dục giới tính nên bắt đầu từ khi còn nhỏ.

Thường trẻ từ 3-5 tuổi bắt đầu có nhận thức về giới tính, chúng sẽ hỏi vấn đề thông thường nhất là: Con từ đâu đến? Lúc này cha mẹ không nên dùng cách trả lời qua loa cho xong chuyện, mà nên nói rất đơn giản với chúng “Con lớn lên trong bụng mẹ” thường trẻ con sẽ không dò hỏi tiếp. Nhưng cũng có một số đứa trẻ hỏi cho đến cùng “Con chui ra từ bụng mẹ như thế nào?”. Lúc này cha mẹ nên dùng lời lẽ đơn giản dễ hiểu nói với chúng rằng “Ở dưới bụng mẹ có một con đường dành riêng cho con đi ra. Nó là một cái lỗ gần chỗ đi vệ sinh, nên con gái cần đặc biệt chú ý để giữ vệ sinh sạch sẽ”. Lúc này trẻ em mới thực sự chú ý sự khác nhau giữa hai giới, cha mẹ dẫn con đi tắm, để nó tự nhiên thông qua quan sát để hiểu sự khác biệt của hai giới tính, ngăn ngừa sự phát triển tò mò không lành mạnh. Trẻ em học Tiểu

học sẽ rất xấu hổ, chúng không dám hỏi, nhưng không biểu hiện ra là mình không hiểu, chúng nghe nói những danh từ như “AIDS”, “cưỡng hiếp”, “bạo hành tình dục” trên đài, báo, tivi mà muốn biết xảy ra chuyện gì, nên khi chúng nói chuyện cùng cha mẹ, nên lấy phương pháp tự nhiên giải thích những vấn đề cho chúng hiểu. Khi học lớp hai, lớp ba cha mẹ nên giảng cho con một số kiến thức về cấu tạo cơ thể và cơ quan sinh dục để chúng biết, chúng là niềm yêu thương của cha mẹ, do tình trùng của bố và trứng của mẹ tạo thành sau đó lớn lên trong dạ con của mẹ. Lúc này cha mẹ nên giảng cho con biết kiến thức về hệ thống sinh dục, lý giải giống như trời sẽ mưa như thế nào, không nên tạo ra bất kỳ sự kích thích nào. Học sinh nữ lớp cuối cấp Tiểu học sẽ trưởng thành hơn học sinh nam, chúng bắt đầu có hứng thú với quan hệ hai giới. Nếu cha mẹ cởi mở vui vẻ, con sẽ không nghi hoặc trong lòng mà lúc nào cũng sẵn sàng hỏi ý kiến cha mẹ.

Một nhà giáo dục giới tính Mỹ cho rằng, những em trai, em gái tuổi dậy thì thừa hưởng sự giáo dục giới tính của gia đình, đa số đều kéo dài thời gian tiếp xúc với người khác giới. Đồng thời ông còn nhấn mạnh “Không thể hy vọng vào một số loại sách giáo dục khoa học để giải quyết tất cả các vấn đề của trẻ dậy thì, mà phương pháp giáo dục giới tính gia đình là tốt nhất”.

Nhà giáo dục chỉ ra rằng: Cha mẹ có thể mượn một số vấn đề về giới tính để mở lời nói chuyện cùng con cái, giúp chúng hiểu kiến thức về vấn đề tình dục và hoạt động giới tính. Nói về những vấn đề đó không phải là cho phép con làm như thế quá sớm mà là để con hiểu rằng sớm làm như thế sẽ có hại chứ không có lợi.

Đừng để vấn đề “giới tính” luôn là những điều khó hiểu, tò mò đối với con. Cha mẹ hãy giảng giải cho con những kiến thức cơ bản về giới tính.

NÊN DÙNG TÌNH YÊU THƯƠNG ĐỂ GIÁO DỤC KHI TRẺ LÂM LỐI

Một bé gái vì chán ghét cuộc sống bình lặng, quyết định từ bỏ cuộc sống bình thường để bước vào xã hội tìm kiếm giấc mộng nổi tiếng của mình. Nhưng không lâu sau giấc mộng tan biến, đến cuộc sống bình thường cũng không có, sống nơi đâu đường cuối chợ, vì lòng tự trọng em không dám trở về nhà. Mấy năm sau, người mẹ nghe ngóng được tin tức về cuộc sống của con gái, liền quyết định đi tìm cô con gái của mình. Bà đi đăng báo nhưng chỉ dán ảnh của mình và ở dưới viết dòng chữ: “Con gái, mẹ vẫn rất yêu con, trở về nhà đi”. Cuối cùng có một ngày, khi cô con gái

đọc được thông báo trên phát hiện ra ảnh và lời nhắn của mẹ, cô khóc và quyết định trở về nhà. Lúc nửa đêm cô về đến trước cửa nhà. Cô rụt rè, không biết cư xử như thế nào mới phải, khi định đưa tay gõ cửa thì cửa tự động mở ra, cô chạy xộc vào lay mẹ tỉnh dậy nói: “Mẹ, con đã trở về”. Người mẹ chỉ nhìn con gái, nước mắt rơi trên má, hai mẹ con ôm nhau khóc nức nở. Con gái nói: “Cửa mở, mẹ không sợ kẻ xấu xông vào nhà sao?”. Người mẹ nói: “Từ ngày con đi, cửa luôn không khóa”. Cửa không khóa, cuối cùng đợi được con gái đi bao năm trở về. Trái tim nhân từ của người mẹ đã cứu được đứa con lưu lạc. Bà đã dùng tình yêu thương kêu gọi đứa con gái sa chân lỡ bước trở về.

Nuôi dưỡng con giống như khai khẩn mảnh đất hoang, cần tưới lên đó sự nhẫn耐, thành tâm, niềm tin và lòng thương yêu mới có thể biến mảnh đất hoang thành mảnh đất màu mỡ.

Có người mẹ vì sự sa chân lỡ bước của con mà cảm thấy mất mặt nên đuổi con ra khỏi nhà, vô tình đánh mất tình mẹ con. Họ không biết rằng làm như thế là đẩy con vào con đường chết. Con vì thế trở nên tự ti, hụt hẫng thậm chí rơi vào vực thẳm. Trái tim của trẻ còn rất yếu đuối, cần sự an ủi của cha mẹ, khi chúng phạm sai lầm cha mẹ cần giúp đỡ, hiểu và hướng dẫn để chúng thoát

khỏi sự sai lầm. Tình yêu thương có thể cứu vớt đứa con lầm lỗi, sự hẹp hòi ngược lại sẽ đẩy con vào bi kịch. Trong cuộc sống có một số cha mẹ vẫn giữ quan niệm giáo dục cổ hủ, họ thường ép con học tập, mà không khuyến khích con phát triển khả năng và hứng thú của bản thân. Họ rất ít khi cùng con trao đổi tư tưởng, mà luôn lấy ý kiến chủ quan áp đặt lên con, kết quả là cản trở con phát triển tính sáng tạo.

Trẻ vẫn còn ngây thơ, sẽ có nhiều rắc rối mà bản thân không tự giải quyết được. Ví như: Mâu thuẫn với bạn bè, bị thầy giáo hiểu lầm, thi không tốt,... những điều này luôn làm cho trẻ nảy sinh một số vấn đề tâm lý. Cha mẹ cần chú ý quan sát, phát hiện tâm trạng của con có vấn đề cần kịp thời hướng dẫn, an ủi để chúng thấy được sự cổ vũ yêu thương của cha mẹ.

Một chuyên gia nói rằng: Đặc điểm tình yêu của cha mẹ là vô tư, do vậy luôn được xem là tình yêu cao thượng nhất, tình cảm thần thánh nhất. Tuy nhiên, trong hiện thực tình yêu của người mẹ dường như không còn nằm ở tình yêu đối với đứa con vừa sinh, mà là tình yêu đối với đứa trẻ đang trong tuổi trưởng thành.

Cần dùng tình yêu thương để lấp đầy những chỗ trống trong tâm hồn trẻ - đó mới chính là tình yêu thương chân chính của cha mẹ.

GIÁO DỤC TRẺ CÓ Ý THỨC VỀ SỰ AN TOÀN

Một người mẹ hay dẫn đứa con năm tuổi đi dạo chơi ven sông. Đứa bé vui chơi rất thoái mái, thoát khỏi mẹ, tự đi đến vùng nước nông nghịch. Ai biết được chỉ có một đầm nước nông, còn lại là nơi nước sâu, đứa trẻ mải chơi nên ngã xuống nơi nước sâu đó, thoảng đã không nhìn thấy nữa. Người mẹ vừa hốt hoảng gọi người đến cứu, vừa nhảy xuống nước cứu con mình. Nhưng đứa con không cứu được, và nếu không có người nghe tiếng kêu cứu chạy đến thì người mẹ cũng bị nước cuốn đi rồi. Trẻ nhỏ không biết sợ nên cha mẹ cần chú ý sự an toàn cho con, nhất thiết không được lơ là. Không vì sự lơ là đãng trí mà khiến cho đứa trẻ gặp nguy hiểm đến tính mạng.

Cha mẹ cần chú ý giữ an toàn cho con về điện, bởi điều đáng sợ nhất đối với trẻ là không hiểu gì về điện. Đã từng có một đứa bé tám tuổi, với lên cái ổ cắm bên ngoài cửa bếp mà bị giật điện chết. Các loại ổ cắm dùng trong nhà, đều cần bố trí ở nơi đứa trẻ không sờ tới được. Khi trẻ không hiểu, không nên tuỳ tiện để chúng bật, tắt đồ điện. Làm cha mẹ phải luôn chú ý đến con, lúc nào cũng nhắc nhở con cẩn thận mới có thể đảm bảo sự an toàn tính mạng của chúng.

Có một bé gái tám tuổi, nghịch dưới hố đất bỗ vừa đào, đột nhiên xảy ra sụp đổ đất đá, người bỗ

quên mất con gái. Ông vội vàng chạy ra khỏi, nhìn xung quanh không thấy con gái đâu, mới nghĩ rằng con gái vừa bị vùi dưới đất, ông liền liều mình dùng tay đào đất, đến khi đào lôi được con gái lên thì con đã bị ngạt chết rồi.

Khi trẻ còn nhỏ, chúng không nhận thấy sự nguy hiểm với bản thân, đến khi xảy ra sự việc cũng không biết vì sao. Bởi trẻ còn nhỏ tuổi, thiếu kiến thức về phương diện này và hoàn toàn không có kinh nghiệm. Làm cha mẹ, phải luôn chú ý đến hành động của con. Dù ở nơi đông đúc phết tạp, hay nơi vắng vẻ, ít người, người mẹ phải nắm chặt tay con, mắt nhìn những cử động của con, không được lơ là, như thế mới giảm được sự phát sinh nguy hiểm. Không có ý thức về an toàn, không chỉ tính mạng của đứa trẻ không đảm bảo mà ngay khi giáo dục con họ cũng không hiểu được nhiều. Họ chỉ biết sinh con ra, ngược lại rất ít nghĩ đến tương lai của chúng, cũng rất ít nghĩ đến an toàn tính mạng và giáo dục tư tưởng cho con. Họ chỉ lo việc sinh ra chúng, còn sự sống chết của chúng, hoàn toàn là do ý trời. Cha mẹ cảm thấy rằng việc sinh ra chúng là đủ rồi, còn việc giáo dục con đã có thầy cô, nhà trường, không cần cha mẹ lo lắng. Những cha mẹ không hiểu biết này rất dễ vì sự không hiểu biết mà đánh mất đi tiền đồ thậm chí tính mạng của

con. Một đứa bé bất hạnh được sinh ra trong gia đình cha mẹ như thế, tính mạng non nớt của nó sẽ gặp rất nhiều nguy hiểm.

Làm cha mẹ không phải là một việc đơn giản. Trong quá trình con cái lớn dần lên, cha mẹ không chỉ chăm sóc bảo vệ chúng mà còn cần giáo dục cho chúng hiểu cách tự chăm sóc bảo vệ bản thân như thế nào để chúng có ý thức về sự an toàn. Điều này giúp con có một sự đảm bảo thân thể mạnh khỏe và an toàn, đó cũng là trách nhiệm và nghĩa vụ cần làm của cha mẹ.

Dạy trẻ xây dựng bức tường an toàn trong ý thức còn tốt hơn là suốt ngày lo lắng cho trẻ.

NÊN DÀNH CHO CON NHỮNG KỲ NGHỈ HÈ ĐẶC BIỆT

Chị Trà lại đón một mùa hè đáng sợ. Chị có hai cô con gái, con gái lớn 12 tuổi, con gái út 11 tuổi. Mỗi khi kỳ nghỉ hè sắp tới, chúng đều không vui, luôn nhìn mẹ giận dỗi nói: “Chúng con thật là buồn” - Chúng ngồi trước tivi, mở từng kênh từng kênh, vẫn cảm thấy buồn bã, khi chúng gọi điện cho bạn bè, phát hiện ra bạn của chúng đều không có ở nhà lại càng cảm thấy ủ rũ buồn bã. Chị Trà rất thất vọng với tính ỷ lại của hai cô con gái, chị nghĩ ra một biện pháp để giải quyết cho chúng.

Chị đặt câu hỏi: “Vì sao các con không đi ra ngoài chơi?”. “Thời tiết nóng quá”, chúng đồng thanh cùng nói một cách giận dỗi. Chị lại nói với hai con: “Đi thư viện đọc sách nhé? Trong thư viện có điều hòa”. “Không, mẹ ơi, bây giờ đang là kỳ nghỉ hè! Chúng con đi đọc sách, chẳng khác gì lại quay về trường lên lớp học à”.

“Đạp xe đạp ra công viên?”. “Đạp xe đạp không có nơi nào vui”.

Cứ như thế, hễ đưa ra một chủ ý nào thì hai đứa con gái của chị đều lập tức phủ quyết. “Trừ khi để cho chúng xem tivi, còn không tôi chẳng còn cách nào khiến cho chúng có hứng thú đối với bất kỳ việc gì”. “Chúng luôn có lý do, ý kiến của tôi đưa ra không có ý nghĩa, hoặc là không được chấp nhận”.

Tuy nhiên, đối với chị Hương thì tình hình ngược lại. Cho dù Hương có ba con, tuổi từ 6 đến 16 tuổi, nhưng những đứa con của cô mỗi khi kỳ nghỉ hè đến chúng rất vui mừng. Hương nói: “Nếu con chúng tôi trong kỳ nghỉ hè không sắp xếp đi đánh bóng bàn, tôi sẽ sắp xếp đi đánh bóng rổ, đi bơi hoặc chơi trò chơi”. Chị giải thích như thế. “Mỗi lần hoạt động, chúng tôi thường vui vẻ chơi cùng nhau đến nỗi quên cả ăn cơm”.

Những kỳ nghỉ hè luôn mang đến cho các gia đình những thách thức và cơ hội. Đối với tuyệt đại đa số trẻ em thì thời gian nghỉ hè, trí tuệ

của chúng ở trạng thái tiêu cực, không giống như khi phải cắm đầu vào học. Tuy nhiên, cơ thể trưởng thành của trẻ lại nằm ở trạng thái tích cực, luôn yêu thích tham gia những hoạt động phong phú đa dạng, làm cho mùa hè của trẻ trở nên vui vẻ. Vậy mà với một số đứa trẻ và cha mẹ khác thì những kỳ nghỉ hè lại là một khoảng thời gian đối phó, khó vượt qua. Trên thực tế, thời gian nghỉ hè, đa số trẻ đều nghĩ cha mẹ sẽ mang đến cho chúng những hoạt động vui chơi giải trí đa dạng.

Công việc gia đình cần có sự cải tiến. “Nghỉ hè là thời gian tốt để tăng cường tình cảm giữa cha mẹ và con cái”. Nhà tâm lý học đồng trường Đại học Yale nói: “Ngược lại đối với trẻ, đây cũng là một thời cơ tốt để học tập các kiến thức, mở rộng tầm nhìn của bản thân”. Để làm cho những điều đó trở thành hiện thực, một ông bố trước khi kỳ nghỉ hè của con đến đã tham khảo đối sách dưới đây và đặt ra kế hoạch hoạt động nghỉ hè gia đình rất thiết thực để có thể thực hiện được.

Thời gian nghỉ hè, cha mẹ có thể cho con tham gia trại hè, học đánh đàn, luyện đánh tennis hoặc tham gia lớp bơi lội... Hãy để con sắp xếp những hoạt động phong phú. Thật ra, làm như thế cũng không thỏa đáng lắm, nguyên nhân là cha mẹ đã sắp xếp cho chúng quá nhiều. Chúng thường gặp

phải những vấn đề: Nếu dành quá nhiều thời gian tham gia các hoạt động được tổ chức sẽ không biết làm thế nào tận dụng thời gian tự do của mình. Nếu trẻ tận dụng được thời gian tự do của mình sẽ có thể từng bước bồi dưỡng niềm hứng thú và sở thích, làm cho năng lực sáng tạo tăng lên.

“Hãy để cho con sử dụng thời gian rảnh rỗi của chúng vào việc học sử dụng một loại nhạc cụ nào đó, hoặc để trẻ nghĩ ra một loại trò chơi mới.

Cha mẹ cần khuyến khích và nêu nhận thức rằng chỉ khi con cái phát huy đầy đủ năng lực chủ quan, không ngừng bước vào thực tiễn, dũng cảm tìm hiểu, chúng mới có thể xây dựng được tương lai tốt đẹp sau này”.

Ngoài ra, nếu cha mẹ không tự tạo ra những hoạt động cùng với con, chỉ biết cho trẻ tham gia những hoạt động được tổ chức chuyên nghiệp thì gia đình đó mãi không thể cho đứa trẻ một hồi ức tốt đẹp đáng ghi nhớ.

Một cô giáo thông qua kinh nghiệm của bản thân trong kỳ nghỉ hè đã nhận thức sâu sắc điểm này. Cô tự nhiên nghĩ ra một sáng kiến. Dẫn bọn trẻ đi biển để luyện bơi. Cô vừa nói ý nghĩ của mình với các con, bọn trẻ liền giơ hai tay tán thành một cách vui vẻ.

Cô nói: “Lúc trước tôi không có kế hoạch này, có rất nhiều yếu tố cần thu xếp, tôi cũng không có

cách nào sắp xếp tất cả được. Đến bờ biển luyện bơi, tôi phải chọn một ngày đẹp trời, bạn của tôi cũng phải có mặt, hơn nữa bọn trẻ không thể ốm. Hôm nay, dù cho hoạt động đó đã trôi qua nửa năm nhưng những đứa con của tôi vẫn hưng phấn nói về kỳ nghỉ hè vì đó là một điều rất khó quên”.

Thời gian đặc biệt được ở bên cạnh cha mẹ là điều mà bất cứ đứa trẻ nào cũng mong đợi.

MỤC LỤC

	<i>Trang</i>
<i>Lời Nhà xuất bản</i>	5
HỌC TẬP	
- Khơi gợi tính tự giác cho trẻ	7
- Giúp trẻ hứng thú tự giác học tập	9
- Bồi dưỡng năng lực tự học cho trẻ	12
- Hướng dẫn trẻ say mê đọc sách	15
- Nên để trẻ tự hoàn thiện bài tập về nhà	18
- Dạy trẻ cách lập đề cương làm văn	22
- Dạy trẻ phương pháp ghi nhớ hiệu quả	25
- Ngăn ngừa và uốn nắn hiện tượng học lệch của trẻ	35
- Nên quy định thời gian học ở nhà cho trẻ	41
- Hướng dẫn trẻ cách ôn tập bài vở hợp lý	44
- Hướng dẫn trẻ nâng cao kỹ năng viết và đọc	47
- Giúp trẻ nâng cao hứng thú đọc sách báo	53
- Thay đổi thói quen không tập trung trong khi học ở trẻ	57
- Khắc phục thói quen học hành “qua loa” của trẻ	63
- Giúp trẻ khắc phục tâm lý lười học	66

- Khích lệ trẻ tham gia những cuộc thi trí tuệ	71
- Hướng dẫn trẻ cách giải quyết các vấn đề	73
- Hướng dẫn trẻ xây dựng kế hoạch học tập	77
- Giúp trẻ nâng cao cấp độ học tập	81
KHOI GOI TINH TU LAP O TRE	84
- Yêu thương đúng chỗ, rèn cho trẻ tính tự lập	84
- Hướng dẫn trẻ cách thủ nghiêm cuộc sống	85
- Giấu một nửa tình yêu thương với trẻ	88
- Giúp trẻ rèn luyện tính tự chủ	90
- Nên tạo cho con những bước ngoặt phù hợp	94
- Giúp trẻ tin rằng: Mình không kém hơn người khác	97
- Khích lệ trẻ mạnh dạn	102
- Dạy trẻ nâng cao ý thức độc lập	105
- Nên có biện pháp đúng đắn với trẻ hay cãi lại cha mẹ	107
- Nên đưa ra cách sửa sai chứ đừng trách mắng trẻ	112
- Cân thận trọng khi phê bình trẻ	115
- Dạy trẻ có thái độ đúng đắn với tiền bạc	118
- Nên từ chối yêu cầu không hợp lý của trẻ	122
- Cần uốn nắn những lời nói không hay của trẻ	126
- Nên ràng buộc trẻ qua việc đặt ra quy tắc gia đình	128
- Làm gì khi trẻ có hành vi thô lỗ?	130

- Khắc phục bệnh “Thần tượng ngôi sao” của trẻ	134
- Khuyến khích trẻ chơi cùng các bạn	139
- Nên nhắc nhở trẻ: Internet có nhiều cạm bẫy	141
- Dạy trẻ cách đối phó với đối tượng xấu ở trường	145
- Khắc phục thói quen lười mề của trẻ	150
- Giúp trẻ biến sự dựa dẫm thành tính tự lập	155
- Rèn luyện cho trẻ khả năng tự làm việc	160
- Thay đổi nhận thức cho trẻ khi làm việc nhà	164
- Giúp trẻ rèn luyện lòng dũng cảm	169
- Nên giáo dục giới tính cho con	171
- Nên dùng tình yêu thương để giáo dục khi trẻ lầm lỗi	174
- Giáo dục trẻ có ý thức về sự an toàn	177
- Nên dành cho con những kỳ nghỉ hè đặc biệt	179

Chịu trách nhiệm xuất bản
Q. GIÁM ĐỐC - TỔNG BIÊN TẬP
PHẠM CHÍ THÀNH

Chịu trách nhiệm nội dung
ỦY VIÊN HỘI ĐỒNG BIÊN TẬP - XUẤT BẢN
NGUYỄN VŨ THANH HẢO

Biên tập nội dung: NGUYỄN THỊ HẢI ANH
Trình bày bìa: ĐẶNG THU CHỈNH
Chế bản vi tính: TRẦN PHƯƠNG HOA
Sửa bản in: PHÒNG BIÊN TẬP KỸ THUẬT
Đọc sách mẫu: NGUYỄN THỊ HẢI ANH

**NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA SỰ THẬT; Số 6/86 Duy Tân, Cầu Giấy, Hà Nội
ĐT: 080.49221 Fax: 080.49222 Email: suthat@nxbctqg.vn Website: www.nxbctqg.vn**

TÌM ĐỌC SÁCH

- LUẬT TRẺ EM

TS. Lê Minh Nghĩa

- GUƠNG SÁNG LÀM THEO LỜI BÁC

ThS. Nguyễn Hằng Thanh

- GUƠNG SÁNG HỌC SINH, SINH VIÊN

SÁCH KHÔNG BÁN